

Årsberetning 2013

Årsberetning 2013

Indhold

Forord	5
Ledelsespåtegning	6
Kommuneoplysninger.....	7
Indledning	8
Sammenfatning af den økonomiske situation.....	9
Kommentarer til bevillingsopfyldelse	14
Fokusområder i 2013.....	20
Fagudvalgenes regnskabsresultat.....	25
Regnskabsberetning.....	78
Anvendt regnskabspraksis.....	80
Oversigter og noter.....	84

Forord

Borgmester Claus Omann Jensen

Byrådet har nu afsluttet og godkendt regnskab og årsberetning for 2013. Årsberetningen indeholder en status over den økonomiske situation og årets samlede økonomiske resultat. Samtidig indeholder den en beskrivelse af de mål, som byrådet har sat sig på en række områder, og i hvilken grad målene er opfyldt.

Regnskab 2013 er et godt regnskab med overskud på de væsentligste poster. Jeg kan med tilfredshed konstatere, at Randers Kommune lever op til kravene i kommuneaftalen. Vores serviceudgifter ligger væsentligt under rammen, og vi har i lighed med andre kommuner været tilbageholdende med udgifterne for at sikre os mod at blive ramt af sanktioner.

Regnskabet vidner om god økonomistyring i de enkelte afdelinger og institutioner, hvor mange ledere har udvist stor ansvarlighed i den daglige drift. Der har i løbet af 2013 været øget opsparing på institutionerne.

2013 blev et aktivt år for Randers Kommune, hvor anlægsprogrammet har været stort til gavn for beskæftigelsen og udviklingen i kommunen. På institutionerne er der gennemført moderniseringer, energibesparende foranstaltninger samt almindelig vedligeholdelse. Derudover er Randers Stadion færdiggjort, og vi er fortsat i fuld gang med reovering og modernisering af gadebelysningen.

Jeg håber, at mange vil benytte muligheden for at læse mere om udviklingen i 2013 i årsberetningen og ønsker god læselyst.

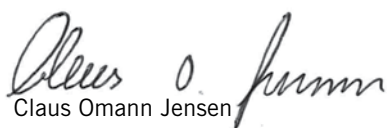
Ledespåtegning

Økonomiudvalget har den 12. maj 2014 behandlet og godkendt regnskabet for 2013 for Randers Kommune.

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget og regnskabssystem, idet de deri krævede skemaoversigter findes i særskilt bilag. Vi anser den vedlagte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2013.

Randers Kommune, den 12. maj 2014

Claus Omann Jensen
Borgmester

Hans Nikolaisen
kommunaldirektør

Kommuneoplysninger

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon: 8915 1515

Regnskabsperiode: 2013

Økonomiudvalg

Claus Omann Jensen, borgmester

Anders Buhl-Christensen

Jens Peter Hansen

Louise Høeg

Henning Jensen Nyhuus

Torben Hansen

Bjarne Overmark

Frank Nørgaard

Kasper Fuhr Christensen

Direktion

Hans Nikolaisen

Lene Andersen

Lars Keld Hansen

Steinar Eggen Kristensen

Erik Mouritsen

Revision

BDO

Indledning

Årsberetningen giver en status over Randers Kommunes økonomi samt et overordnet indblik i, hvordan 2013 er gået.

I beretningen gives der et overblik over de væsentligste økonomiske forhold i kommunen, endvidere gøres der status over målopfyldelsen i 2013. Regnskabsresultatet beskrives i forhold til det korrigerede budget ultimo 2013, dvs. det oprindelige budget med efterfølgende ændringer.

Fagudvalgenes økonomi beskrives i et afsnit for sig. Redegørelsen er opgjort på bevillingsniveau, og den indeholder en status på fagområdernes økonomi og service, derudover redegøres der for status på kvalitetsmål og indsatsområder i 2013.

I regnskabsberetningen gennemgås det realiserede resultat i 2013. Derudover redegøres der for sammenhængen mellem de opkrævede skatter og kommunens forbrug af ressourcer til drift, anlæg samt finansposter. Afslutningsvis kommenteres likviditeten og den økonomiske stilling pr. 31. december 2013.

Årsberetningen indeholder følgende afsnit:

- Kort sammendrag af den økonomiske situation
- Regnskabsresultatet
- Kommentarer til bevillingsopfyldelse
- Fokusområder i 2013
- Fagudvalgenes regnskabsresultat
- Regnskabsberetning
- Oversigter og noter

Sammendrag af den økonomiske situation

Udgangspunktet for 2013

Det økonomiske udgangspunkt for Randers Kommune op til budgetlægningen for 2013-16 var vanskeligt. Likviditeten var presset, og det kunne henføres til primært to forhold.

For det første var hele den offentlige sektor under pres, hvilket medførte vanskelige vilkår for kommunerne under ét. Bl.a. blev bloktilskuddet reduceret, hvilket betød et tab på 45 mio. kr. for Randers Kommune. For det andet var udgifterne til indkomstoverførslerne steget mere i Randers Kommune end forventet, især udviklingen i førtidspension steg mere end på landsplan. Disse forhold nødvendiggjorde besparelser i budgettet for 2013-16.

I forbindelse med vedtagelsen af spareforslagene blev der især lagt vægt på en fortsat sikker drift af Randers Kommune, og formålet var at skabe balance i budgettet og sikre en robust kassebeholdning. Desuden indeholdt budgettet en række konkrete initiativer, der kunne medvirke til en fortsat udvikling af Randers Kommune. Der skulle sættes ind overfor væksten i indkomstoverførsler, og der skulle skabes arbejdspladser gennem forbedrede rammevilkår for erhvervslivet, herudover indeholdt budgetforliget støtte til iværksætter og innovation.

Budget 2013-16 overholdt regeringens krav om uændrede skatter, serviceramme og anlægsramme på kvalitetsfundsområderne. Derudover opfylder budgettet kommunens egne krav til overskud på den ordinære drift.

Serviceudgifter

Stram udgiftsstyring var også et hovedtema i 2013. Sanktionslovgivningen fra tidligere år blev videreført i 2013. Den betød, at en overskridelse af servicerammen på landsplan, ville medføre modregning i kommunernes bloktilskud. Den økonomiske styring i 2013 blev tilrettelagt med henblik på at sikre, at servicerammen blev overholdt, og derfor blev der bl.a.

indarbejdet en ufinansieret bufferpulje på 65 mio. kr. under serviceudgifterne til imødegåelse af virkningen af forbrug af frigivne overførsler. Af nedenstående tabel fremgår serviceudgifterne i budget og regnskab 2013:

Serviceammen 2013	Mio. kr.
Serviceudgifter i budget 2013, ramme	3.800,6
Serviceudgifter i regnskab 2013	3.645,9
Korrektion for bufferpulje	65,0
Underskridelse	89,7

Serviceudgifterne i regnskab 2013 lå 89,7 mio. kr. under det vedtagne budget. Dette var også en tendens på landsplan. Dermed kom sanktionslovgivningen ikke i anvendelse, og bloktilskuddet udbetaltes således fuldt ud.

I økonomiaftalen blev der udmøntet 2 mia. kr. fra kvalitetsfonden målrettet anlægsinvesteringer på skoler, dagtilbud, ældreområdet samt idrætsfaciliteter. På kvalitetsfundsområderne finansierer staten halvdelen af udgifterne, og statens bidrag til Randers Kommune udgør 34,4 mio. kr. i 2013. Randers Kommunes anlægsudgifter på kvalitetsfundsområderne skal således mindst udgøre 68,8 mio. kr. inkl. Statens bidrag. Der er realiseret anlægsprojekter for 50,2 mio. kr. på kvalitetsfundsområderne, og der overføres knap 60 mio. kr. til 2014. Randers Kommune har således ikke opfyldt rammen for 2013. Økonomi- og Indenrigsministeriet har i økonomiaftalen for 2014 ophævet kravet om deponering af et eventuelt efterslæb. Der er således ikke foretaget deponering af kvalitetsfondsmidler. De ikke gennemførte projekter overføres til 2014, hvor de forventes færdiggjort. Deponerede midler som følge af efterslæb vedr. 2012 er ligeledes frigivet i 2014.

Kvalitetsfond 2013	Mio. kr.
Kvalitetsfundsramme 2013	68,8
Kvalitetsfond i regnskab 2013	50,2
Underskridelse	-18,6

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Hele mio. kr. 2013	Regnskab	Oprindeligt Budget	Tillægs- bevillinger	Korrigeret Budget	Afvigelse
Skatter	-3.794,2	-3.787,3	-2,6	-3.789,9	-4,3
Tilskud og udligning	-1.867,2	-1.917,1	62,4	-1.854,8	-12,5
Drift - Serviceudgifter	3.645,9	3.800,6	-40,9	3.759,6	-113,7
Drift - Overførselsudgifter	1.777,7	1.790,7	1,1	1.791,7	-14,0
Renter	18,7	28,3	-6,0	22,3	-3,6
Resultat af ordinær drift	-219,1	-84,9	13,9	-71,0	-148,1
Skattefinansieret anlæg i alt	146,0	154,2	132,2	286,4	-140,4
Resultat af ordinær drift og anlæg	-73,1	69,3	146,1	215,4	-288,5
Jordforsyning i alt	-2,2	4,5	-15,1	-10,6	8,3
Ældreboliger i alt	1,3	8,9	0,7	9,6	-8,4
Brugerfinansieret område	-6,6	-2,6	1,4	-1,2	-5,4
Årets resultat	-80,6	80,1	133,2	213,3	-294,0
Finansopgørelse					
Optagne lån	-121,2	-121,3	-4,6	-125,9	4,7
Afdrag på lån	53,4	55,4	-2,4	53,0	0,4
Finansforskydninger	228,6	-55,1	66,6	11,6	217,0
Finansposter i alt	160,8	-120,9	59,6	-61,3	222,1
Kassebevægelse *)	80,1	-40,8	192,8	152,0	-71,9

*) Negative tal betyder kasseforøgelse, positive tal betyder kasseforringelse

Tillægsbevillinger

Der er givet tillægsbevillinger for netto 192,8 mio. kr., primært som følge af at der har været store forskydninger mellem årene. Der er således overført uforbrugte driftsmidler på 55,1 mio. kr. fra 2012 til 2013 i forbindelse med overførselssagen for 2013. Herudover er der overført uforbrugte anlægsmidler for 115 mio. kr. Overførslerne fra 2013 til 2014 er beskrevet på side 12.

Oversigt over tillægsbevillinger

	Mio. kr.
Finansielle poster (skatter, tilskud, lån mm.)	
ekskl. Servicebuffer på 65 mio. kr.	54,3
Serviceudgifter, drift ekskl. servicebuffer på -65 mio. kr.	-31,0
Overførselsindkomster, drift	1,1
Skattefinansieret anlæg	17,2
Renter	-6,0
Hvile i sig selv og brugerfinansieret område	-13,0
Overførsler fra 2012, drift	55,1
Overførsel fra 2012, anlæg	115,0
I alt	192,8

Tillægsbevillinger vedrørende de finansielle poster udgør 54,3 mio. kr. i 2013, når der korrigeres for servicebufferpuljen på 65 mio. kr. Tillægsbevillingerne vedrører bl.a. efterregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2012 på 24,3 mio. kr., midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2013 på 20,4 mio. kr., samt særtilskud vedr. budget 2013 på 13 mio. kr.

Under serviceudgifterne er der samlet set givet negative tillægsbevillinger på -31 mio. kr. i alt. I forbindelse med budgetkontrollerne er der givet negative tillægsbevillinger til finansiering af merudgifter. Det drejer sig bl.a. om nedjustering af prisskønnene på 23 mio. kr. samt reguleringer som følge af lov og cirkulæreprogrammet på -4 mio. kr.

Der er i 2013 givet tillægsbevillinger vedr. overførselsindkomsterne for 1,1 mio. kr. i netto. Dette dækker over store stigninger i udgifterne til kontanthjælp, seniorjob og uddannelsesyndelse, som modsvares af mindreudgifter til førtidspension, forsikrede ledige samt arbejdsmarkedsforanstaltninger i øvrigt. Der er således givet tillægsbevillinger til førtidspension på -13 mio. kr. samt til arbejdsmarkedsforanstaltninger på -11 mio. kr. og forsikrede ledige på -28,5 mio. kr. I modsat retning trækker udviklingen på kontanthjælp og seniorjob, hvor der er givet tillægsbevillinger på 12 mio. kr. til begge områder. Derudover er der givet tillægsbevilling til uddannelsesyndelse på 19 mio. kr. i 2013.

Se afsnit om indkomstoverførsler for en uddybning af reguleringsordninger på disse områder.

Der er givet tillægsbevillinger til skattefinansieret anlæg for 17,2 mio. kr. Beløbet vedrører primært køb af Hvidmøllevej på 9,5 mio. kr., signalanlæg ved svømmebadet på 2,1 mio. kr. samt merudgifter vedr. Jens Otto Krags plads på 1,4 mio. kr. Derudover er restbevillingen på 8,6 mio. kr. vedrørende Thors Bakke overført til Sundhed og ældre, som står for færdiggørelsen af de sidste små projekter. I forbindelse med budgetkontrollerne er der fundet kompenserende besparelser på enkelte anlægsprojekter, som er indgået i finansieringen af merudgifter på driften. Disse besparelser udgør 7,4 mio. kr. og vedrører primært skoleområdet.

På hvile i sig selv områderne (Jordforsyning, ældreboliger og det brugerfinansierede område) er der givet tillægsbevillinger på i alt -13 mio. kr. Heraf vedrører størstedelen justering af budgettet for jordforsyning, som netto er reduceret med 15 mio. kr.

Resultat af ordinær drift og anlæg

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede indtægter og udgifter på henholdsvis drift og anlæg. Nedenstående tabel viser, at der oprindeligt var forventet et underskud på 69,3 mio. kr. i 2013. Overførsler fra 2012 og tillægsbevillingerne givet i årets løb, betyder, at der i det korrigerede budget var regnet med et underskud på 215,4 mio. kr. på de skattefinansierede områder.

Mio. kr. (+) = underskud/forbrug	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
Resultat af ordinær drift og anlæg	69,3	146,1	215,4	-73,1	288,5
Kassebevægelse	-40,8	192,8	152,0	80,1	71,9

Regnskabsresultatet viser imidlertid et overskud på 73,1 mio. kr. Der er altså tale om en afvigelse på 288,5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Dette forklares nærmere nedenfor.

Jf. Randersmodellen kan der overføres uforbrugte driftsmidler til næste budgetår. Derudover kan overskud vedr. anlægsprojekter som følge af tidsforskydninger overføres til

efterfølgende år. Når der tages højde for disse forskydninger på drift og anlægsprojekter for henholdsvis 110,5 mio. kr. og 137,7 mio. kr., udgør afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskab på det skattefinansierede område 40,3 mio. kr. Afvigelse mellem korrigeret budget og regnskab på resultat af ordinær drift og anlæg kan herefter opgøres således:

	Mio. kr.
Skatter, tilskud og renter	20,4
Mindreudgifter vedr. overførsels- udgiftsområdet (kontanthjælp, beskæftigelsesordninger, førtids- pension mm.)	14,0
Budgetmæssigt overskud på serviceudgiftsområder, der ikke overføres til 2013	3,2
Mindreudgifter på skattefinansieret anlæg, som er afsluttet	2,7
Budgetafvigelse korrigeret for overførsler	40,3
Overførsel til 2014 - drift	110,5
Overførsel til 2014 - anlæg	137,7
Samlet afvigelse i forhold til korrigeret budget	288,5

Regnskabsresultatet viser en kassebevægelse på 80,1 mio. kr., dette er 71,9 mio. kr. mindre end det korrigerede budget. Likviditeten samt bevægelsen på kassen er nærmere beskrevet i afsnittet om kassebeholdningen nedenfor.

Der er taget højde for budgetafvigelsen i den løbende likviditetsstyring. Overførsel af uforbrugte drifts- og anlægsmidler har ingen varig likviditetsmæssig betydning, så længe der ikke sker forbrug af de opsparede midler, idet der alene er tale om tidsforskydninger mellem årene.

Kassebeholdning

I forbindelse med budgetlægningen samt den løbende opfølgning i løbet af året er der fokus på den gennemsnitlige kassebeholdning. Men i regnskabssituationen er der fokus på det finansielle resultat og dermed på ultimo beholdningen. I nedenstående afsnit beskrives kassebevægelsen i 2013.

Det finansielle resultat viser et kasseforbrug på 80,1 mio. kr. Primo beholdningen 2013 udgjorde således 12,3 mio. kr. og ultimo beholdningen udgjorde -67,8 mio. kr. Kasseforbruget skyldes bl.a. drifts- og anlægspåvirkninger samt finansforskydninger. Den største del er forskydninger mellem årene, som ikke giver en permanent ændring af kassebeholdningen. Nedenfor vises en oversigt over de væsentligste forklaringer på udviklingen i kassebeholdning

gen. Forklaringerne bygger på forskellen mellem oprindeligt budget og regnskabsresultatet:

Forventet stigning jf. oprindeligt budget	-40,8
Mindreforbrug ordinær drift og anlæg	-142,4
Jordforsyning inkl. låneoptagelse	-6,7
Ældreboliger inkl. låneoptagelse	-7,6
Ordinær låneoptagelse	-0,1
Ordinære afdrag	-2,0
Øvrige finansforskydninger	283,7
Brugerfinansieret område	-4,0
Kasseforbrug	80,1

Der har i 2013 været et mindreforbrug på ordinær drift og anlæg på -142,4 mio. kr. Det er især den øgede opsparing, som har bidraget hertil. Derudover har der på finansieringsposterne set under ét været en del mindreudgifter. Det drejer sig bl.a. om lavere udgifter til renter og afdrag.

Derudover er der en række poster under finansforskydninger, som bidrager til kasseforbruget. Finansforskydningerne i regnskab 2013 er specificeret i nedenstående tabel.

Finansforskydninger	Mio. kr.
Stigning i tilgodehavende statsrefusioner	49,0
Ændring i forskudsrefusioner og tilsvarende ydelser	130,0
Engangsbeløb vedr. 2013, tilgået kassen i 2012	28,0
Øvrige ændringer kortfristet gæld og tilgodehavender	21,6
Finansforskydninger i alt	228,6

Det drejer sig bl.a. om en stigning i tilgodehavender vedr. statsrefusioner på blandt andet det sociale område på netto 49 mio. kr. Der udbetales 43 mio. kr. i første kvartal 2014 vedrørende for lidt hjemtaget refusion i 2013. Der iværksættes en række administrative initiativer med henblik på at reducere udsvingene i hjemtaget refusion.

I forbindelse med overgang til Udbetaling Danmark er en række ydelser ikke længere i kommunalt regi. Det har betydet et stort fald i de

forskudsrefusioner, der normalt er indgået i december måned vedr. nyt år. Tilsvarende udbetales en lang række ydelser heller ikke længere via den kommunale kasse. Hertil kommer, at der i løbet af 2013 er sket en ændring i bogføringen af pensioner mm., således at disse nu opdeles i henholdsvis forud og bagudbetalte beløb. Herved minimeres mellemregningen omkring årsskiftet. Den samlede effekt heraf udgør 130 mio. kr. i 2013.

Finansforskydningerne er også påvirket af to store engangsbeløb på 28 mio. kr. i alt. Det drejer sig om en indbetaling fra Sampension i forbindelse med en ændring vedrørende forsikrede tjenestemænd på 15 mio. kr. og en indtægt fra staten vedrørende særtilskud på 13 mio. kr. Begge beløb er indgået i kassebeholdningen i 2012 men først indtægtsført i 2013.

Øvrige ændringer vedr. kortfristet gæld og tilgodehavender udgør netto 21,6 mio. kr. Beløbet omfatter bl.a. deponering fra leverandør af svømmebadet, jf. OPP aftalen, indfrie byggekreditter samt leverandørgæld mm.

Konklusion vedr. det overordnede regnskabsresultat

Der er overskud på resultat af ordinær drift, som har været med til at finansiere anlægsprogrammet samt afdrag på gælden. Det er især den øgede opsparing på driften, som har bidraget hertil. Idet det må forudsættes, at der i 2013 er leveret den aftalte service til borgerne, må en opsparing af driftsmidler betegnes som et godt resultat.

På trods af det gode resultat har der været et fald i likviditeten på 80,1 mio. kr. ultimo 2013. Det skyldes, at beholdningen ultimo 2013 er et øjebliksbillede, som er påvirket af transaktioner, der krydser regnskabsårene. Da der alene er tale om forskydninger, påvirker resultatet ikke den samlede likviditet. Den gennemsnitlige likviditet har været stigende i 2013 og udgør 250 mio. kr., og den afspejler den øgende opsparing og det gode resultat i øvrigt. Den gennemsnitlige likviditet giver et mere retvisende billede af den finansielle status, og anvendes derfor også som styringsparameter i den løbende økonomistyring.

Samlet set er der tale om et tilfredsstillende resultat.

Kommentarer til bevillingsopfyldelse

Bevillingsopfyldelse

Nedenfor beskrives afvigelser i forhold til korrigeret budget. Først opgøres de samlede nettodriftsudgifter opdelt på de enkelte fagudvalgsområder med forklaring på de væsentligste afvigelser. Herefter kommer en oversigt over anlægsudgifter og til sidst omtales finansieringsområdet.

Kommunens nettodriftsudgifter opdeles i serviceudgifter og overførselsudgifter.

Driftsudgifter

Serviceudgifterne budgetteres i henhold til økonomistyringsreglerne. Det vil sige, at budgetterne kun justeres i forhold til nye love, byrådsbeslutninger og demografi. Randers Kommunes definition af serviceudgifter er i overensstemmelse med regeringens definition og afgrænsning af serviceudgifter.

Der kan ske overførsel af uforbrugte driftsmidler på serviceudgiftsområderne, jf. økonomistyringsreglerne. Principperne tager udgangspunkt i, at aktiviteterne afholdes indenfor den givne økonomiske ramme. I 2013 besluttede byrådet imidlertid som led i overholdelsen af servicerammen, at aftaleenhedernes overskud kunne frigives 100 %, men samtidig blev der stillet krav om, at aftaleenheder med overskud ikke måtte komme ud af 2013 med underskud. Overskuddet på øvrig drift blev fastfrosset med undtagelse af projekter. Der kunne løbende søges om frigivelse af indefrosne midler. Dette tiltag var nødvendigt af hensyn til sanktionslovgivningen.

Overførselsudgifterne omfatter de budgetgaranterede områder som kontanthjælp, førtidspensioner og øvrige indkomstoverførsler som sygedagpenge mm.

Løbende priser (mio. kr.)	Opr. budget	Kor budget	Regnskab	Forskel
2013				
Serviceudgifter	3.800,6	3.759,6	3.645,9	-113,7
Indkomstoverførsler	1.790,7	1.791,7	1.777,7	-14,0
Driftsudgifter i alt	5.591,2	5.551,3	5.423,6	-127,7

Randers Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 5,4 mia. kr. i 2013. Heraf anvendes 3,6 mia. kr. indenfor serviceudgifterne, mens 1,8 mia. kr. anvendes

indenfor overførselsudgifterne. I det følgende redegøres for bevillingsopfyldelse på henholdsvis serviceudgifterne og overførselsudgifterne.

Serviceudgifter

Løbende priser (mio. kr.) 2013	Opr. budget	Korrigeret Budget	Regnskab	Forskel
Serviceudgifter	3.800,6	3.759,6	3.645,9	-113,7
Økonomiudvalget	590,2	535,6	495,3	-40,3
Administration	574,6	520,1	480,6	-39,5
Politisk organisation	15,6	15,4	14,7	-0,8
Børn- og skoleudvalget	1.473,1	1.467,9	1.413,6	-54,4
Skole	904,5	897,3	866,5	-30,8
Børn 0-5 år	387,0	392,3	371,0	-21,3
Familie	181,5	178,3	176,0	-2,3
Arbejdsmarkedsudvalget	34,2	34,2	37,3	3,1
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	34,2	34,2	37,3	3,1
Socialudvalget	490,2	495,3	489,2	-6,0
Forebyggende foranstaltninger	76,3	66,2	57,2	-9,0
Tilbud til voksne med særlige behov	409,3	425,0	429,0	4,0
Områder der adm af Borgerservice	4,6	4,0	3,1	-1,0
Miljø- og teknikudvalget	184,1	180,5	195,5	15,0
Kultur- og fritidsudvalget	156,7	160,3	155,3	-5,0
Sundheds- og ældreudvalget	859,4	863,5	848,2	-15,4
Sundhed	92,9	95,9	97,7	1,8
Tilskud til ældre	766,5	767,6	750,5	-17,2
Erhvervsudvalget	12,7	22,2	11,5	-10,7

Der er et mindreforbrug på serviceudgifterne på 113,7 mio. kr. Heraf overføres 110,5 mio. kr. til 2014.

De opsparede midler er steget fra 55,1 mio. kr. i 2012 til 110,5 mio. kr. i 2013, altså en nettostigning på 55,4 mio. kr. Stigningen skal ses i sammenhæng med, at en række aftaleenheder har nedbragt deres underskud. De overførte underskud udgjorde 93,6 mio. kr. i 2012-13, og de er nu reduceret til 55 mio. kr. Derudover har lærerlockouten ført til øget opsparing på skoleområdet som følge af mindreforbrug til lærerløn. Samlet oversigt over overførslerne fremgår af nedenstående tabel.

Mio. kr.	2012-13	2013-14	Forskel
Aftaleenheder	48,7	77,8	29,1
Øvrige driftsområder	6,4	32,7	26,3
I alt	55,1	110,5	55,4

Idet det må forudsættes, at der i 2013 er leveret den aftalte service til borgerne må en

opsparing af driftsmidler betegnes som et godt resultat. Det opnåede resultat vidner om budgetansvarlighed og en effektiv drift. Der henvises til overførselssagen for en uddybende gennemgang af institutionernes opsparede midler i 2013.

Randers Kommunes serviceramme for 2013 udgør 3.800,6 mio. kr. inkl. en buffer på 65 mio. kr. og nettoudgifterne på serviceområderne udgør 3.645,9 mio. kr. Dermed ligger Randers Kommune ca. 154,7 mio. kr. under servicerammen. Når der korrigeres for bufferpuljen ligger Randers Kommune ca. 90 mio. kr. under rammen. Der er tale om samme tendens på landsplan. Kommunerne bliver derfor ikke ramt af sanktionslovgivningen i 2013.

Det positive resultat vedr. serviceområderne dækker samtidig over udgiftsområder, som har været under særligt pres i 2013. Det drejer sig om vintertjenesten og specialundervisning, hvor der er overført underskud fra tidligere år. På specialundervisningsområdet følges strate-

giplanen for afviklingen af underskuddet, og det forventes således afviklet indenfor 1-2 år. Vintertjenestens underskud er i 2013 nedbragt fra 22,6 mio. kr. til 13,5 mio. kr. primært som følge af overførsler fra øvrige områder. Derud-

over er der udarbejdet særlige regler vedr. styring af udgifterne, således at der i april måned sikres, at der for resten af året er et restbudget på mindst halvdelen af det samlede budget til vintertjenesten.

Indkomstoverførsler (mio. kr.) 2013	Opr. budget	Kor budget	Regnskab	Forskel
Indkomstoverførsler	1.790,7	1.791,7	1.777,7	-14,0
Børn- og skoleudvalget	-0,2	-2,2	-3,6	-1,4
Skole	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn 0-5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Familie	-0,2	-2,2	-3,6	-1,4
Arbejdsmarkedsudvalget	886,3	890,7	878,2	-12,5
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	172,4	172,9	150,5	-22,3
Kontante ydelser	432,3	464,9	487,1	22,3
Forsikrede ledige	281,7	253,0	240,5	-12,5
Socialudvalget	586,5	575,7	570,1	-5,5
Forebyggende foranstaltninger	15,1	14,6	13,7	-0,9
Tilbud til voksne med særlige behov	-8,8	-5,9	-7,1	-1,2
Områder der adm af Borgerservice	580,1	567,0	563,5	-3,5
Sundheds- og ældreudvalget	318,0	327,5	332,9	5,4
Sundhed	318,0	328,7	334,1	5,4
Tilbud til ældre	0,0	-1,2	-1,2	0,0

Overførselsudgifterne viser et mindreforbrug på 14 mio. kr. Dette område er ikke omfattet af overførselsadgang mellem årene.

Den positive budgetafvigelse skyldes hovedsageligt udgifterne til de forsikrede ledige. Udgifterne til de forsikrede ledige kompenseres via beskæftigelsestilskuddet. Tallene for regnskab 2013, som dog ikke er helt endelige endnu, viser en forventet gevinst for Randers Kommune på 23 mio. kr. I forbindelse med 3. budgetkontrol blev der anvendt 9 mio. kr. af gevinsten til at finansiere merudgifter på øvrige indkomstoverførsler. Der resterer således et overskud på 14 mio. kr., heraf fremgår de 12,5 mio. kr. af regnskabet, mens de resterende 1,5 mio. kr. vedrører efterregulering af beskæftigelsestilskuddet, som finder sted i 2014.

Aktivitetsbestemt medfinansiering viser et merforbrug på 5,4 mio. kr. Der er tidligere på året

givet tillægsbevilling til området på 10 mio. kr. Forvaltningen har analyseret på årsagerne hertil, og dette arbejde fortsætter i 2014 i samarbejde med Region Midt. En eventuel efterregulering afventer forhandlingerne om kommuneres økonomi for 2015.

Der er netto givet tillægsbevillinger til indkomstoverførslerne på 1,1 mio. kr., men det dækker over store udsving på de enkelte indkomstoverførsler. Det er særligt kontanthjælp, seniorjob og uddannelsesydelse, som har været under pres i 2013. Der er givet tillægsbevillinger til disse områder på hhv. 12, 12 og 19 mio. kr. Dette modsvarer til dels af mindreudgifter til førtidspension samt arbejdsmarkedsforanstaltninger i øvrigt på hhv. 13 og 11 mio. kr.

Kontanthjælp, uddannelsesydelse og seniorjob er udgifter, som er omfattet af budgetgarantien. Men merudgifterne er ikke kompenseret

via en midtvejsregulering af bloktilskuddet, da økonomiaftalen for 2013 ikke indeholder en sådan regulering, og det på trods af at der er tale om en landstendens. Den manglende midtvejsregulering skal ses i sammenhæng med, at økonomiaftalen heller ikke indeholder en midtvejsregulering vedrørende mindredgifter som følge af lavere prisregulering. Disse penge er forblevet i kommunerne, og er forudsat medvirkende til at finansiere merudgifterne på indkomstoverførslerne. Dette har også været tilfældet i Randers Kommune. Der er således fundet kompenserende besparelser for merudgifterne inden for den samlede serviceramme.

Den endelige fordeling af de øvrige indkomstoverførsler (kontanthjælp, førtidspension mv.)

er endnu ikke opgjort. Det sker først til sommeren 2014 i forbindelse med en forventet aftale om kommunernes økonomi. Der er betydelig usikkerhed om resultatet af denne opgørelse, og et samlet resultat for alle overførslerne vil først blive fremlagt for byrådet, når alle posterne er kendt i forbindelse med budgetlægningen for 2015-18.

Der er en uddybende beskrivelse af sygedagpenge under fokusområderne.

Anlæg

I dette afsnit gives et kort overblik over kommunens planlagte investeringer set i forhold til, hvordan året er gået.

Skattefinansieret anlæg Hele mio. kr. 2013	Forbrug	Oprindeligt Budget	Tillægs- bevillinger	Korrigeret budget	Rest Korrigeret budget
Skattefinansieret anlæg					
Økonomiudvalget	7,5	-10,0	10,8	0,8	6,8
Børn- og skoleudvalget	18,9	30,4	24,5	54,9	-36,0
Socialudvalget	7,5	0,0	10,8	10,8	-3,3
Miljø- og teknikudvalget	78,9	99,6	39,7	139,3	-60,4
Kultur- og fritidsudvalget	27,8	34,1	30,2	64,3	-36,5
Sundheds- og ældreudvalget	5,4	0,1	16,2	16,4	-11,0
Skattefinansieret anlæg i alt	146,0	154,2	132,2	286,4	-140,4

Der var afsat 154,2 mio. kr. til anlægsprojekter på det skattefinansierede område i 2013. Her til kommer overførsel af uforbrugte anlægsmidler samt tillægsbevillinger på 132,2 mio. kr., så det korrigerede budget udgør i alt 286,4 mio. kr. Der har været tale om et højt anlægsbudget, og det har derfor ikke været muligt at gennemføre alle projekter i 2013. Som følge af periodemæssige forskydninger overføres der 137,7 mio. kr. til 2014.

Aktivitetsniveauet har været højt, og der er således gennemført anlægsprojekter for 146 mio. kr. Af de store projekter kan nævnes: Indeklima på skolerne (projekterne fortsætter i 2014-15), Auto C Park, energibesparende foranstaltninger, bygningsvedligeholdelse og gadebelysning.

Afvigelserne mellem korrigeret budget og regnskab er primært fordelt på Børn og skoleudvalget og på Miljø og teknikudvalget samt på Kultur og fritidsudvalget. Børn og skoleudvalget har et uforbrugt budget på 36 mio. kr. bl.a. som følge af en tidsforskydning i indeklimaprojekterne på udvalgte skoler.

På Miljø og teknikudvalget er der ligeledes en afvigelse på 60,4 mio. kr. Afvigelsen skyldes bl.a. energibesparende foranstaltninger på kommunens institutioner, som man ikke har nået at gennemføre i 2013 samt solcelleprojekter, som ikke er kommet i gang. Dertil kommer byfornyelsesprojekter, som helt eller delvist ikke er i gang endnu. Derudover overføres der beløb vedr. diverse vejprojekter som følge af periodemæssige forskydninger.

På Kultur og fritidsområdet overføres der 36,5 mio. kr. Beløbet vedrører bl.a. multihal ved Langvang, hvor der nu har været afholdt arkitektkonkurrence. Dertil kommer Randershallen, hvor byrådet har besluttet ikke at gennemføre projektet samt afledte udgifter til svømmebadet som følge af tidsforskydninger.

På Sundheds- og ældreudvalgets område overføres der 11 mio. kr. vedrørende diverse små

projekter på ældreområdet, herunder ældreboligplanen og Thors Bakke.

"Hvile i sig selv" og brugerfinansierede områder

Hvile i sig selv områderne omfatter jordforsyning og ældreboliger. De brugerfinansierede områder omfatter renovation og et varmekværk. Af nedenstående tabel fremgår regnskabet for disse områder.

Brugerfinansierede områder	Forbrug	Oprindeligt budget	Tillægsbevillinger	Korrigeret Budget	Rest korrigeret budget
Hele mio. kr. 2013					
Køb af jord	0,4	11,0	-0,4	10,6	-10,2
Salg af jord	-7,3	-22,0	-11,2	-33,2	25,9
Byggemodning	4,6	22,9	-3,5	19,4	-14,8
Låneoptagelse	0,0	-9,4	0,0	-9,4	9,4
Jordforsyning i alt	-2,3	2,5	-15,1	-12,6	10,3
Anlæg ældreboliger	1,1	0,0	1,9	1,9	-0,9
Låneoptagelse	-3,6	0,0	0,0	0,0	-3,6
Ældreboliger i alt	-2,5	0,0	1,9	1,9	-4,5
Brugerfinansieret drift	-7,3	-2,6	-0,1	-2,7	-4,6
Brugerfinansieret anlæg	0,7	0,0	1,5	1,5	-0,8
Brugerfinansieret område i alt	-6,6	-2,6	1,4	-1,2	-5,4

Resultatet for jordforsyningen (køb og salg af jord, byggemodning og låneoptagelse) viser en nettoindtægt på 2,3 mio. kr. Der er foretaget løbende tilpasninger af området, som følge af udviklingen. Der er stadig særdeles lav efterspørgsel efter jord, og dermed er der heller ikke byggemodnet i det omfang, som man havde forventet i forbindelse med budgetlægningen. Den store afvigelse på salgsindtægterne skyldes primært manglende salg af større erhvervsgrund. Beløbet overføres til 2014.

På ældreboligområdet er der et nettooverskud på 2,5 mio. kr., idet låneoptagelsen netto overstiger de anlægsudgifter der er afholdt i 2013. Der er hjemtaget lån vedrørende skæve boliger på Blommevej.

De brugerfinansierede områder giver et nettooverskud på 6,6 mio. kr. Overskuddet er hensat til fremtidige investeringer.

Finansiering

På rentekontoen er der oprindelige budgetteret med en renteudgift på 28,3 mio. kr. Regnskabet viser et forbrug på 18,7 mio. kr. Budgettet har været tilpasset løbende til renteudviklingen. Afdrag på lån udgør 53,4 mio. kr., som stort set svarer til budgettet.

Randers Kommune har valgt statsgaranti for 2013 for tilskud og udligning samt skatter. Skatteprocenterne på indkomstskat og grundskyld er uændrede fra 2012 til 2013. Men dækningsafgiften er reduceret i 2013 fra 6 til 5 promille.

Der er optaget lån for 121,2 mio. kr. vedrørende det skattefinansierede anlægsområde. Låneoptagelse er sket i henhold til lånebekendtgørelsens generelle regler samt på baggrund af særlige dispensationer bevilget af Indenrigsministeriet i forbindelse med budgetvedtagelsen. Dispensationerne udgør i alt 55 mio. kr., og de

vedrører kvalitetsfundsområderne samt dispensation til kommuner med lav likviditet. Låneoptagelsen blev gennemført i januar 2013.

Finansforskydninger og kassebevægelsen er beskrevet i ovenstående afsnit om udviklingen i kassebeholdningen.

Finansposter	Forbrug	Oprindeligt budget	Tillægsbevillinger	Korrigeret Budget	Rest korrigeret budget
Hele mio. kr. 2013					
Finansiering					
Renter	18,7	28,3	-6,0	22,3	-3,6
Tilskud og udligning	-1.867,2	-1.917,1	62,4	-1.854,8	-12,5
Skatter	-3.794,2	-3.787,3	-2,6	-3.789,9	-4,3
Optagne lån	-121,2	-121,3	-4,6	-125,9	4,7
Afdrag på lån	53,4	55,4	-2,4	53,0	0,4
Finansforskydninger	228,6	-55,1	66,6	11,6	217,0
Kassebevægelse	80,1	-40,8	192,8	152,0	-71,9

Fokusområder i 2013

Sygedagpenge

Sygedagpengeområdet består af de faktiske forsørgelsesudgifter, som er den kontante ydelse den sygemeldte borgere modtager og af de konkrete tilbud sygedagpengemodtagere modtager for at undgå eller komme ud af langvarig sygdom. Som på de øvrige områder, hvor der udbetales kontante ydelser til borgerne (f.eks. kontanthjælp og A-dagpenge), er indsats og forsørgelsesudgifter knyttet sammen med at kommunens faktiske udgift til forsørgelse afhænger af det konkrete tilbud, den enkelte ydelsesmodtager er i gang med. Det, der er defineret som "aktive" tilbud, giver en statslig refusion på forsørgelsesudgiften på 50%, mens der i "passive" perioder kun gives 30% statslig refusion på forsørgelsesudgiften. Sygedagpengemodtagere, der har været sygemeldte i mere end et år, betaler kommunen forsørgelsesudgifterne på fuldt ud (100%) og der er ikke nogen refusion fra staten.

Der er i 2013 budgetteret med at bruge 170,8 mio. kr. på sygedagpengene og 49,6 mio. kr. til den kommunale beskæftigelsesindsats og herunder til indsats for sygedagpengemodtagere (ca. 10,8 mio. kr.). Der er brugt 164,6 mio. kr. på sygedagpenge og dermed et overskud på 6,2 mio. kr. Der er brugt 33,4 mio. kr. på beskæftigelsestilbud til alle målgrupper under driftslofter, hvilket betyder, at der er overskud området set samlet. Andelen af overskuddet for sygedagpenge er ca. 3 mio. kr. og sygedagpengeområdet hænger således godt sammen økonomisk. Den positive økonomiske udvikling på området hænger sammen med de mange initiativer på området.

Der er i flere år blevet arbejdet målrettet med sygedagpengeområdet, bl.a. har der været arbejdet med måltal for, hvor mange der bør være sygemeldt udover de 52 uger, da disse sager er meget belastende for den sygemeldte borgere og meget dyre for kommunen. Der skal med an-

dre ord ske en afklaring inden, der er gået 52 uger, så den sygemeldte kender sin situation og så kommunen ikke bruger unødigt mange penge på forsørgelse, blot fordi der ikke er lavet en indsats for den sygemeldte. I forhold til dette fokus på sygedagpengemodtagere, er der sket fremgang på flere områder i 2013:

Tidlig indsats

Jobcentret iværksatte medio 2012, en tidlig indsats i sygedagpengesagerne, som har betydet en væsentlig nedgang i antallet af nystartede sygedagpengesager. Den tidlige indsats har haft tre ben:

- En screening af "risiko" sager, hvor der er fokus på at få sagen tilstrækkeligt oplyst til at kunne tage stilling til uarbejdsdygtighed og hurtig indsats allerede før sygedagpengeudbetalingen sættes i gang.
- Tidlig og koordineret indsats til sygemeldte ledige, hvor der vurderes at være mulighed for at undgå eller afkorte sygemeldingen
- Tidlig fastholdelsesindsats til sygemeldte i job, hvor det vurderes at en tidlig indsats kan fastholde de sygemeldte i job og afkorte sygemeldingen.

Jobcentret har nu gennem snart 1½ år arbejdet med en tidlig indsats og den er lykkedes i at fastholde mange borgere i arbejde og i at være til rådighed. Denne indsats har betydet, at sygemeldte borgere som ellers ville hænge fast i sygedagpenge i længere tid er blevet hurtigere raskmeldt.

Faglig oprustning

Primo 2013 valgte Jobcentret at ansætte to faglige konsulenter som har til hovedopgave at understøtte den gode socialfaglige sagsbehandling som sker i afdelingen.

Sammen med ansættelsen af de faglige konsulenter har afdelingen besluttet at arbejde med milepæle i sagerne på de ugentlige sagsmøder. Der er indført en struktur i sagsmøderne, hvor sager drøftes ud fra hvor i sygedagpengeforløbet

sygemeldte befinder sig. På de ugentlige møder drøftes sager som er hhv. 13, 26, 39 og 44 uger gamle. På mødet deltager sagsbehandlere, jobkonsulenter og faglig konsulent, således at teamet er tilstrækkeligt bredt repræsenteret til at kunne understøtte de socialfaglige vurderinger og beslutninger om sagens afklaring samt iværksættelse af arbejdsfastholdelse og andre relevante tilbud.

Møderne har haft stor succes med at understøtte, at der sker progression i sagerne og dermed kortere sagsforløb.

Ansættelsen af de faglige konsulenter har samtidig betydet, at sagsbehandler altid kan søge hjælp til de faglige vurderinger og fortolkning af en kompleks lovgivning samt til at iværksætte de rette tilbud og skabe progression i sagerne frem mod en raskmelding eller en afklaring af arbejdsevnen.

Begge ovenstående initiativer har betydet et markant fald i antallet af sager under 52 uger. Hvis man beregner det gennemsnitlige antal sager mellem 5-52 uger pr. uge og sammenligner det med 2012, så er faldet på ca. 13 %.

Når antallet af sager mellem 5-52 uger falder så meget bliver der også en mindre tilgang af langvarige sager og dermed sager over 52 uger.

Der har også i 2013 været gjort en særlig indsats for at begrænse antallet af sager over 52 uger – her har et særligt team af sagsbehandlere sammen med en ekstern konsulent arbejdet med at få afsluttet de langvarige sager. Dette er også lykkedes med flot resultat og vi er nået i mål med et ambitiøst budgetmål for 2013.

Affaldsområdet 2013

Affaldsområdet omfatter

Affaldsområdet er i hovedtræk delt i 2 hovedområder: 1) Alle indsamlingsordningerne, der er rettet mod borgerne, og 2) Randers Affaldsterminal inkl. genbrugspladser, der modtager, deponerer, behandler og omlaster affaldet i Randers Kommune heri inkluderet deponi og brændbart affald fra erhverv.

Hvert af områderne omsætter for ca. 65 – 70 mio. kr. om året.

Alle aktiviteter er brugerfinansierede.

Affaldsområdet økonomisk

Også i 2013 var målet, at driften af affaldsområdet skulle effektiviseres. Dette mål resulterer i en generel nedsættelse af borgeroplevede takster med 2 %, hvilket også skete i 2013.

Målet blev nået og samlet set kom affaldsområdet ud med et resultat på driften på 7,3 mio. kr., hvilket var 4,8 mio. kr. større end det forventede.

Der således skabt plads til den fortsatte udvikling af området, herunder nedsættelse af taksten for 2014.

Ændringer i indsamlingsordningerne

Pr. 1. januar 2013 skete der den ændring, at borgerne nu kunne komme jern og metal, samt plast fra husholdningerne i beholderen, der indtil da alene var beregnet til glaseballage.

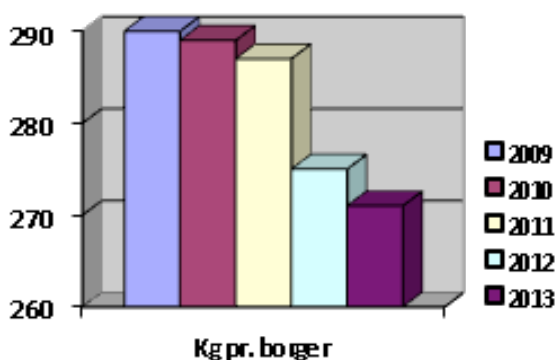
Målet er, at borgerne i løbet af 4 år vil kunne sortere et opnåeligt potentiale fra den almindelige dagrenovation.

For jern og metal var målet 93 tons i 2013 stigende til 370 tons i 2016. Og tilsvarende for plast var målet 50 tons i 2013 stigende til 200 tons i 2016.

Målene i 2013 blev stort set nået og bedre endnu var, at borgerne tog rigtig godt imod den nye ordning

Dagrenovationsmængder

Det er et af kvalitetsmålene, at mængden af dagrenovation og dagrenovationslignende affald ikke overstiger mængden i 2009 pr. indbygger i Randers Kommune. Målet blev også nået i 2013

Det meste af affaldet bliver omlastet på Randers Affaldsterminal samme dag, som det bliver indsamlet og kørt til forbrænding i Hobro, i Aars, i Hammel eller i Aarhus. Enkelte renovationsbiler aflæsser direkte ved forbrændingsanlæggene i Hobro og i Hammel.

Storskrald

Borgerne har i det store og hele taget godt imod den nye tilkaldeordning, der blev indført for afhentning af storskrald på ens egen adresse i 2012.

Ved kun at køre til de steder, hvor der er bestilt afhentning, er kørslen blevet halveret og dermed er også prisen næsten tilsvarende nedsat. Og mængden er igen stigende.

Administrativt er den elektronisk tilmelding for afhentning af storskrald arbejdsbesparende, idet ordren går direkte til chaufføren på storskraldsbilen. Der er over 70 % af borgerne, der betjener sig fuldstændig selv i denne ordning. Resten hjælpes af Affaldskontoret medarbejdere.

Farligt affald

Miljøbilen kørte sin sidste indsamlingsrunde i 2013 og er blevet erstattet af først og fremmest den røde miljøkasse, som flere og flere borgere får udleveret.

Endvidere er der blevet udviklet et nyt produkt for især etageejendomme, for hvem den røde miljøkasse ikke er en optimal løsning. Det nye produkt er en Viceværtordning for farligt affald især beregnet for bolig og ejerforeninger og lignende. Der udleveres diverse udstyr til opsamling af affaldet til en ansvarlig vicevært, der modtager affaldet fra beboerne, og giver besked, når der er tid til afhentning af affaldet. Bestilling af afhentning sker på tilsvarende vis

som for storskrald, nemlig elektronisk. Ordningen er kommet godt i gang og vil helt sikkert blive udbredt de kommende år.

Undergrundscontainere

Undergrundscontainere er på mange måder en attraktiv løsning mange steder. Den er med til at løse problemer med adgangsforhold, erstatter mange traditionelle affaldsbeholdere, der ikke pynter nævneværdigt i bybilledet, og så er den billig i tømning. Tilsammen har det gjort, at antallet af installerede undergrundscontainere har rundet de 670 stk.

Der har i 2013 været afholdt licitation på tømning af disse beholdere med et så godt et resultat at priserne for borgerne for denne løsning bliver nedsat med ca. 25 % i 2014.

Det vil helt sikkert få udvikling i antallet af den type løsninger til at fortsætte.

Der har desuden været afholdt licitation på den superintelligente undergrundcontainer – en undergrundscontainer drevet af solenergi, der vejer den enkeltes affald, holder styr på det og på baggrund af dette danner basis for regningen. Desuden skal den selv melde ind til renovatøren, når der er behov for tømning.

Denne løsning er især tænkt velegnet til de centrale bydele i Randers i første omgang omkring Storegade og kan ganske givet være med til at frigøre de i forvejen trange baggårde for de mange affaldscontainere og på den måde være med til at forskønne disse byområder.

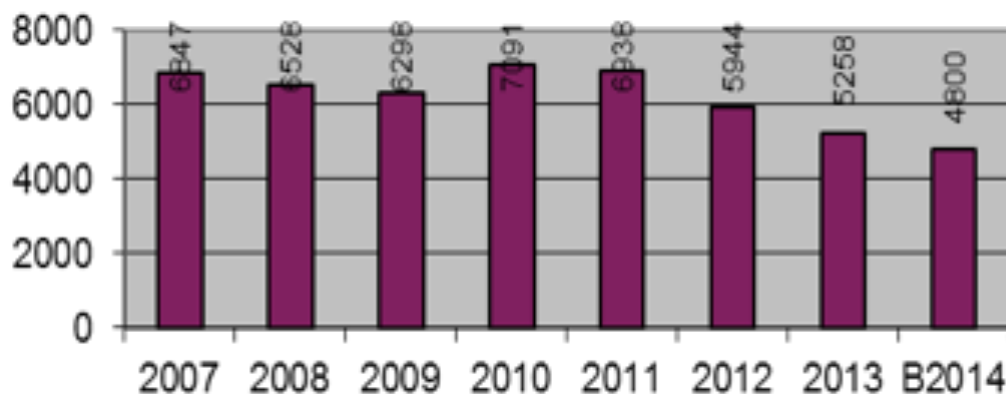
De første bliver sat i drift i 2014.

Randers Affaldsterminal

Der deponeres fortsat affald på Randers Affaldsterminal, men som navnet antyder, er det nu om dage mere et sted, hvor affaldet og genbrugsmaterialet bliver samlet og sendt videre til forskellige behandlingsanlæg for viderebehandling. I et vist omfang sker der også en sortering og behandling af diverse genbrugsmaterialer på Affaldsterminalen.

Deponi

Fra tidligere tiders enorme deponimængder på op til 87.000 tons (i 1989) er mængderne faldet til omkring 5.000 tons og de er yderligere på vej ned.

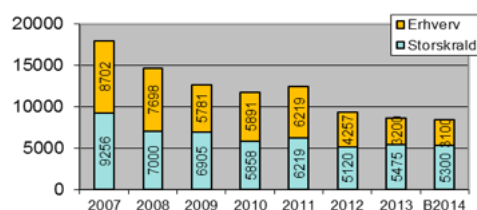

Tidligere blev der deponeret store mængder, der kunne brændes og megen affald, der kunne genbruges. Det sker ikke mere, og mere og mere kan faktisk genbruges i dag.

Det har medført overvejelser om man engang i fremtiden skal grave de gamle deponier ud for at genvinde de værdier, der ligger begravet der.

Forbrænding

For forbrændingseget affald fra storskrald og erhverv er målet alene, at mængden skal falde. Dette opnås ved, at erhverv er blevet mere opmærksom på genbrugsmuligheder. Sorteringen på genbrugspladser er blevet forfinet, samt efterfølgende sortering på Affaldsterminalen. Også denne udvikling vil fortsætte.

Skoletjenesten

Der er ingen tvivl om, at information og oplysning om affald og genbrug er vigtigt. Derfor er der indrettet lokaler på Randers Affaldsterminal, der bruges til undervisning af især skolebørn, men også mange voksne om netop affald og genbrug af ressourcerne. Til det formål er der frikøbt en skolelærer, der én dag om ugen har dette som sin opgave. Næsten 1100 personer – de fleste børn benyttede denne mulighed i 2013.

GenBrugen

I tæt samarbejde med frivillige drives det sted, som kaldes GenBrugen. Her kan borgerne afleveres diverse effekter, som kan anvendes igen. De frivillige arrangerer salg den første lørdag i måneden og i den øvrige periode bliver diverse effekter afhentet af forskellige de forskellige humanitære organisationer i byen og solgt i deres butikker.

Salget den første lørdag i måneden indbragte i 2013 ca. 260.000 kr., som gik ubeskåret til forskellige humanitære formål i Randers Kommune.

Affalds- og Ressourceplan 2018

Ved udgangen af 2013 vedtog byrådet Affalds- og Ressourceplan 2018 for de kommende 6 år indsat på området med følgende 4 hovedmål:

Mål 1: Ressourcerne skal ud af affaldet.

Mål 2: Bedre sortering og bortskaffelse af erhvervsaffald.

Mål 3: Feje for egen dør.

Mål 4: Formidle viden og påvirke holdninger.

Målene dækker bredt, men der er særlig fokus på deponi og forbrænding og også udsortering af det organiske affald vil komme i planperioden. Med målet at feje for egen dør er der især fokus på kommunen og de kommunale institutioner. Det er vigtigt at gå forrest og være det gode eksempel, når borgerne skal påvirkes. Generelt lægges der stor vægt på, at initiativerne giver mening for borgerne, for miljøet og for økonomien.

Økonomiudvalget

1.1 Administration og tværgående puljer

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Stabe og forvaltninger	373,4	354,0	13,7	13,4	381,3	359,1	-22,2
1.2 Interne forsikrings- præmier	15,5	17,6	0,0	0,0	17,6	17,6	-0,1
1.3 Redningsberedskab	17,1	17,3	0,0	0,0	17,3	17,3	0,0
1.4 Div. udgifter og indtægter efter forsk. love	3,2	2,8	0	0,0	2,8	2,9	0,1
1.5 Lønpuljer og kompetenceudvikling	26,0	42,1	-9,7	8,7	41,0	29,5	-11,4
1.6 Tjenestemandspensioner og præmier	57,3	59,9	-17,2		42,6	41,3	-1,4
1.7 Udbetaling Danmark	0,0	14,0	-0,5	0,0	13,5	13,4	-0,1
1.8 Moderniseringsaftalen	0,0	-3,1	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
1.9 Personaletilpasning	0,0	5,0	-1,0	0,0	4,0	0,0	-4,0
I alt	492,4	509,6	-11,6	22,1	520,1	481,1	-39,1

Tabellen viser, at der totalt er et mindreforbrug på 29,9 mio. kr., som er nærmere kommenteret i efterfølgende punkter.

1.1 Stabe og forvaltninger

Omfatter alle de centrale administrative funktioner. I tabellen herunder er vist udviklingen i udgifterne fra regnskab 2012 til 2013 fordelt på stabe og forvaltninger samt tværgående administrative udgifter.

Tabellen omfatter stabenes og forvaltningernes udgifter til personale og udgifter som hovedsageligt er personalerelaterede f.eks. uddannelse, møder og rejser, befordring, kontorhold, inventar m.v. Det drejer sig om medarbejdere i:

- Afdelinger, som betjener borgere
- Afdelinger, som betjener organisationen (it, personale, sekretariat, økonomi mv.)

Stabe og forvaltninger (mio. kr.)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
Direktion og kom. dir	2,3	2,8		0,3	3,1	2,5	0,6
Drifts- og anlægspulje		3,0	-6,0	3,0	0,0	0,0	0,0
LC program 2013-16		-1,0	1,0				0,0
LC program 2012-15		0,8	-0,7		0,2	0,0	0,2
Kørselsudbud forlig 2013		-4,5	4,7	1,0	1,2	0,0	1,2
Omstilling organisationen				1,0	1,0	0,0	1,0
Fælles økonomi	0,7	2,8	1,2	0,5	4,5	3,7	0,8
Centrale driftspuljer	-19,9	-18,8	-3,0		-21,8	-23,8	2,0
Økonomi	14,0	16,2		1,2	17,4	16,1	1,3
Personale/HR	14,1	13,5		0,1	13,6	13,9	-0,3
Fælles uddannelse adm.	3,2	1,6		1,2	2,8	1,2	1,6
Administrative elever		1,1	0,4		1,5	1,4	0,1
Medarbejderordning	0,1			-0,3	-0,3	-0,2	-0,1
Borgerrådgiver	1,1	0,7		0,3	1,0	0,9	0,1
CKJ administration			0,6	1,6	2,3	1,2	1,1
Rotationsprojekt	-0,8			0,3	0,3	-0,8	1,1
Byrådssekretariat	12,7	10,9	0,6	-1,9	9,7	11,1	-1,5
Advokat og konsulentbistand		0,7			0,7	0,6	0,1
Byrådssekretariat projekter	1,1	1,4	0,4	-0,8	1,0	1,1	-0,1
Markedsføring		1,0			1,0	0,9	0,1
Erhvervs- og kultursamarbejde	0,2	0,3	-0,4	0,4	0,3	0,1	0,2
Borgerservice	23,4	16,8	0,8	-0,2	17,4	17,9	-0,5
IT	92,5	88,0	0,5	1,4	90,0	87,9	2,0
Erhvervs- og udviklingssek.	4,0	4,0		0,2	4,2	3,7	0,5
Erhvervsservice	0,2	0,3		0,2	0,4	0,4	0,0
Børn, skole og kultur	46,8	42,4	2,1	-1,5	43,0	44,8	-1,7
Social og arbejdsmarked	97,3	100,1	0,4	4,2	104,7	95,8	8,9
Miljø og teknik	55,4	45,8	11,2	-1,2	55,8	53,0	2,8
Sundhed og ældre	25,2	24,2	-0,2	2,4	26,4	25,9	0,5
I alt	373,4	354,0	13,7	13,4	381,3	359,3	22,0

Regnskabet viser følgende udvikling i nettoudgifterne 2011 355,5 mio. kr., 2012 373,4 mio. kr. og 2013 359,3 mio. kr. Eller en stigning fra 2011 til 2013 på 3,8 mio. kr.

Ændringen skyldes stigende udgifter på IT og miljø og teknik på henholdsvis 7 mio. kr. og 6 mio. kr., der delvis modsvares af et fald i udgifterne til borgerservice (Udbetaling Danmark) på 7 mio. kr. samt voksende indtægt på overhead på 3 mio. kr.

1.2 Interne forsikringspræmier

Regnskabet svarer til det oprindelige budget 2013. I 2014 er budgettet øget med 1,8 mio. kr. idet der forventes en stigning i udgifterne til arbejdsskader.

1.3 Redningsberedskab

Næsten uændret udgift i forhold til 2012. Regnskabet svarer til oprindeligt budget 2013.

1.4 Div. udgifter og indtægter efter forsk. love

Den største udgiftspost er kontingent til Kommunernes Landsforening på 3,2 mio. kr.

1.5 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Under lønpuljer budgetteres udgifter til voksenlærlinge, tillidsrepræsentanters vilkår, jubilæumsgratiale og barselsfond.

Barselsfondens overskud i 2012 på 0,7 mio. kr. blev overført til 2013 og det korrigerede budget var herefter på 28,3 mio. kr. Regnskabet er på 25,5 mio. kr. Dvs. et overskud i 2013 på 2,8 mio. kr. som overføres til 2014.

Trepartsmidler. Midlerne fra regeringsaftalen på i alt 8,6 mio. kr. er i 2013 fordelt med 2,1 mio. kr. til DOL og henholdsvis 3,3 mio. kr. til PAU elever og 3,3 mio. til SOSU elever.

Årets udvikling fremgår af nedenstående tabel som viser overskud på voksenlærlinge, jubilæumsgratiale og trepartsmidler.

Lønpuljer og trepartsmidler (mio. kr.)	R 2012	Opr. budget	Tillægsbevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvigelse
Voksenlærlinge		1,6	-1,2		0,4		0,4
TR vilkår		1,4	-1,2		0,2		0,2
Jubilæumsgratiale	2,4	2,6			2,6	2,0	0,6
Barselsfond	23,6	27,8	-0,3	0,7	28,3	25,5	2,8
Trepartsmidler	0,0	8,6	-7,0	7,9	9,5	2,0	7,5
I alt	26,0	42,0	-9,7	8,6	41,0	29,5	11,5

1.6 Tjenestemandspensioner og præmier

Udgiften er faldet fra 57,3 mio. kr. i 2012 til 41,3 mio. kr. i 2013, hvilket skyldes en engangs udbetaling fra bonuskontoen hos Sam-pension på 15 mio. kr. Udgiften i 2013 ville ellers have været 56,3 mio. kr. eller et fald på 1 mio. kr. i forhold til 2012.

1.7 Udbetaling Danmark

Oprindeligt budget 2013 var på 14 mio. kr., som blev fastsat efter KLs forventninger til administrationsbidraget udmeldt i august 2012. Det endelige bidrag blev fastsat lidt lavere af Udbetaling Danmarks Bestyrelse i december 2012 og blev incl. reguleringer i alt på 13,5 mio. kr. i 2013.

1.8 Moderniseringsaftalen

KL og regeringen var enige om i fællesskab at frigøre ressourcer svarende til samlet 1,5 mia. kr. i 2013 og 2014. Regeringen fremlagde forslag, der i 2013 for Randers svarer til 6,2 mio. kr. Det blev besluttet at indregne besparelser på 50% eller 3,1 mio. kr. i 2013. Beløbet er fordelt i 2013.

1.9 Personaletilpasning

Som en del af budgetforliget blev der i 2013 afsat 5 mio. kr. til omstillingsaktiviteter og kompetenceudvikling. Det afsatte beløb vil blive udmøntet af direktionen. Direktionen har udmøntet 1 mio. kr. til Center for Kompetenceudvikling.

Konsekvenser for 2014-17

Overførsler

Der overføres i alt 31,2 mio. kr. fra 2013 til 2014, hvilket er en stigning på 7,6 mio. kr. i forhold til overførslen fra 2012 til 2013. Ca. 6 mio. kr. af overførslen til 2014 vedrører disponerede trepartsmidler, og 2,6 mio. kr. vedrører boligsag. Overførslerne fremgår af nedenstående oversigt:

Overførsler mio. kr.	2013
Afdelinger og stabe	18,7
Barselsfond	2,8
Projekter	2,2
Trepartsmidler DOL	5,1
Trepartsmidler	0,8
Øvrige	1,6
I alt	31,2

Væsentlige budgetændringer

Ved budgetforliget 2013 blev der på administration og tværgående puljer foretaget besparelser på 9,6 mio. kr. i budget 2013 og 17,3 mio. kr. i budgetoverslag 2014.

Men også overdragelse af opgaver til Udbetaling Danmark påvirker budgettet, idet det administrative personale reduceres med i alt 19 stillinger i 2012 og 2013 med fuld virkning i 2014. Besparelsen på personale og andre omkostninger modsvarer af en årlig betaling på ca. 14 mio. kr. til Udbetaling Danmark.

Det oprindelige budget 2013 er på 509,6 mio. kr. og budgetoverslaget 2014 var på 491,2 mio. kr.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Kvalitetsmål og indsatsområder er beskrevet i budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013	
Borgerne oplever en venlig, imødekommende og helhedsorienteret vejledning, herunder om brugen af digitale løsninger.	En evaluering blandt de tilstedeværende borgere i Borgerservice har vist, at alle borgere oplever en venlig, imødekommende og helhedsorienteret vejledning, herunder også i brugen af de digitale selvbetjeningsløsninger.	
40 % af kommunikationen mellem Borgerservice og borgerne foregår digitalt.	41% af kommunikationen mellem Randers Kommune og borgerne er digital.	
Borgerne tilbydes målrettet digital undervisning	Er integreret i betjeningen af borgerne, se ovenfor.	

Udviklingsområder for Randers Kommunes administration i 2013

Strategisk kommunikation

Der er i 2013 forsigtigt anslået genereret medieomtale for ca. 80 mio. kr. (hvis omtale af KV2013 fraregnes). Inden for emnerne sundhed, bosætning, uddannelse, erhverv, natur/klima, kultur og digitalisering er udsendt en række pressemeddelelser (ca. 20-50 pr. område) samt indledt strategisk samarbejde med regionale/lokale medier om formidling af sundhed og natur. Brugen af sociale medier er øget med positiv effekt i forhold til at nå ud til flere.

For at styrke kommunens indsatser har der været et godt samarbejde med aktører som Randers Erhvervs- og Udviklingsråd, Visit Randers, Eventsekretariat og kulturinstitutioner, hvilket har styrket gennemslagskraften på kommunikationsstrategiens indsatsområder. Uddannelsesportalen er opdateret.

I forhold til den interne kommunikation er nyt intranet inddraget i et innovationsarbejde omkring hjemmeside og digitale platforme – herunder muligheden for at benytte apps m.v. internt.

Digitalisering – nemmere selvbetjening og lettere adgang til information

Borgerservice har målrettet og proaktivt arrangeret kurser i udstedelse og aktivering af NemID i samarbejde med Biblioteket i forhold til ældre borgere på landet, idet medarbejde-

re fra Borgerservice og Biblioteket har været med bogbussen på en række lokaliteter, ligesom de har været på Kaserne området for at opsøge unge ledige om udstedelse af NemID i forbindelse med udbredelsen af digital post. Herudover har der været afholdt stormøder på Randers Bibliotek, hvor målgruppen var kommende pensionister om, hvordan man søger pension mv. digitalt, ligesom der har været afholdt en seniorsurf-dag på Biblioteket. Anyklubben har tilsvarende haft besøg af medarbejdere fra Borgerservice i forbindelse med tre af klubbens faste aktiviteter, og en medarbejder har deltaget på Ældrerådets årsmøde om emnet "Hvordan går digitaliseringen i Randers for ældre?". Endelig har medarbejdere undervist Sosu-assistentelever hvert kvartal i forbindelse med deres uddannelse og kommunens bedemænd er undervist i et nyt begravelsessystem med henblik på at digitalisere sagsgangen mellem bedemand/pårørende og kommunen. Sommeren 2013 deltog Randers Kommune i et samarbejde med de øvrige kommuner i regionen i et Hot-Line forsøg, hvor udvalgte medarbejdere fra kommunerne telefonisk besvarer spørgsmål fra borgerne uden for almindelig arbejdstid om digitale selvbetjeningsløsninger.

Selvbetjeningsløsninger:

Samtlige selvbetjeningsløsninger på www.randers.dk er gennemgået med henblik på at sikre, at borgere møder god vejledning inden

løsningen sættes i gang. Gennemgangen er foretaget med afsæt i de fællesoffentlige "bølger". Derudover har Kommunikation og Borger-service udviklet Spørg Randers.dk som hurtigt svarer på de oftest stillede spørgsmål i forhold til selvbetjening og digitalisering. Der er i 2013 desuden kørt kampagne for digitalisering med radioindslag, uddeling af folder om digital post og annoncer i relevante medier. I forbindelse med en særlig indsats på Jobcenteret er der kørt kurser både internt og eksternt i håndtering af digital post. Dette har medført en markant øget brug af digital post i kommunikation med borgeren.

For at styrke formidlingen af MitRanders er der udarbejdet videovejledning om dette digitale univers, ligesom sammenhængen mellem MitRanders og Borger.dk er øget ved at sikre link fra borger.dk til kommunens selvbetjeningsløsninger, hvor det er relevant. Dette arbejde fortsætter i 2014.

Kommunens kanalstrategi

Bemærkninger:

Kommunens kanalstrategi har været led i arbejdet med at gennemgå selvbetjeningsløsninger på kommunens hjemmeside, ligesom den har været en rettesnor i forhold til den almindelige gennemgang af hjemmesider og i samarbejdet med "portalansvarlige" og webredaktører i løbet af året. Der arbejdes desuden med at øge reklame for selvbetjening på de enkelte sider under www.randers.dk

Styrkelse af den juridiske sammenhængskraft i organisationen (Byrådssek)

Randers Kommune har en bred vifte af juridiske kompetencer placeret bredt i organisationen. Byrådssekretariatet har øget sin funktion som bindeled mellem de juridiske funktioner i forvaltningerne, hvilket har medvirket til synliggørelse af juridiske kompetencer og viden i organisationen. Den centrale viden i Byrådssekretariatet om de juridiske kompetencer er medvirkende til, at der hurtigere tilknyttes den kompetente juridiske bistand til den enkelte opgave. Byrådssekretariatet har tillige fungeret som formidler af overordnede informationer f.eks. fra KL, juridiske netværksmøder eller

ministerier samt indbyder til deltagelse i foredragsvirksomhed i f.eks. Foreningen for Kommunalret, hvilket øger den juridiske sammenhængskraft i organisationen. I 2013 er afholdt kurser i den nye Offentlighedslov. Der har herudover i forbindelse med Kommunalvalg 2013 været et samarbejde på tværs af forvaltninger og stabe om juridiske og valgtekniske opgaver i tilknytning til valget.

Modernisering af IT-service

De vedtagne besparelser er gennemførte. Udbudsplanen for fagsystemer er ligeledes gennemført. Udbud i regi af KOMBIT sker i 2014. Randers Kommune deltager i den forbindelse aktivt i styregrupper og arbejdsgrupper vedr. kravspecifikationer, kontrakter mv.

Økonomi- og lønssystem

Lønssystemet er implementeret efter planen, og i idriftsat 1.1.2013.

I forbindelse med overgang til SD løn, er det nu muligt for nærmeste leder at indberette en række oplysninger direkte i lønssystemet, således data indberettes direkte ved kilden, hvor det er muligt. Personale og HR kvalitetssikrer, og foretager den række indberetninger/ændringer, det ikke er muligt at foretage decentralt. Meddelelser om alle oprettelser/ændringer til Personale og HR sker i autogenerated mails.

Personale og HR er i gang med at implementere egenindberetning af ferie, omsorgsdage, seniortimer og kørsel, herunder brug af kørsels-app. Implementeringen sker efter aftale med de enkelte fagsekretariater, og forventes idriftsat på alle relevante områder primo 2015.

Personale og HR implementerer sideløbende et nyt produkt i SD, Arbejdstidsplaner, som kan understøtte automatisk udbetaling af planlagte arbejdstidsbestemte ydelser for områder, der ikke bruger SD tjenestetid. Produktet vil på sigt understøtte elektronisk indberetning af arbejdstimer på timelønnede direkte til godkendelse ved nærmeste leder.

Med henblik på at optimere arbejdsgangene gennem digitalisering samt gøre det nemmere

for den decentrale leder at få overblik over økonomi og personale gennemføres i 2014 og 2015 et innovationsprojekt "optimering af koncernløsning". Projektet inddrager decentrale ledere i processen, og det er målet, at alle enheder skal have besøg indenfor en 3 årige periode med henblik på en drøftelse af arbejdsgange.

Fokus på økonomistyring

Der er i 2013 arbejdet på at styrke økonomistyringen i Randers Kommune, herunder at sikre en bedre koncernrapportering blandt andet med større fokus på aftaleenhedernes skøn over forventet regnskab. Dette vil fortsat være et indsatsområde i 2014.

Indkøb og udbud

Fokus igennem 2013 vedr. e-handel har været på at øge anvendelsesgraden på de enkelte områder. Det har betydet en stigning i antal ordre om måneden fra 599 i starten af året til 1443 i slutningen af året. Det er et gennemsnit på 1031 ordre pr. måned i modsætning til gennemsnitlig 800 ordre pr. måned sidste år. Disse tal svarer til, at der ca. i gennemsnit e-handles 39% hos vores leverandører, hvor e-handel er obligatorisk.

Antallet af indlæste kataloger har haft en stigning på 27%, så vi nu har indlæst 51 kataloger. Tallene for 2013 indikerer, at der har været en god udvikling i e-handel, samt en stigende tendens for hele året, hvilket kan indikere fortsat stigning i 2014.

1.2 Politisk organisation

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Fælles formål	0,3	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0
1.2 Kommunalbestyrelses- medlemmer	10,5	10,9	-0,1	0,0	10,8	10,5	-0,4
1.3 Kommissioner, råd og nævn	0,9	1,9	-0,1	0,0	1,8	1,3	-0,6
1.4 Valg m.v.	0,1	1,8	0,0	0,0	1,8	2,3	0,6
1.5 Fagudvalg	0,5	0,7	0,0	0,0	0,7	0,3	-0,4
I alt	12,2	15,6	-0,2	0,0	15,4	14,7	-0,8

Samlet set er bevillingsrådets regnskab for 2013 på 14,7 mio. kr. Det er 0,8 mio. kr. mindre end det korrigerede budget.

Konsekvenser for 2014-17

Der er ingen konsekvenser for 2014-17.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Der er ikke fastsat mål og indsatsområder for bevillingsrådet.

Børn og skoleudvalget

2.1 Skole bevillingsområde

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	10,3	11,1	2,2	0,9	14,2	12,2	-2,0
1.2 Folkeskoler, skolefritidsordninger m.m.	554,2	598,5	-46,0	-18,5	534,0	551,8	17,8
Befordring af elever	14,5	13,2	-1,4	0,0	11,8	12,0	0,2
Efterskoler og ungdomskostskoler	13,0	13,2	-0,9	0,0	12,3	12,3	0,0
1.3 Skolefritidsordninger	100,6	57,1	9,8	0,0	66,9	32,1	-34,8
1.4 Fritidshjem og klubber	24,6	22,0	1,7	6,0	29,7	22,9	-6,8
1.5 Specialundervisning i regionale tilbud	4,1	8,0	-4,5	0,0	3,5	3,5	0,0
1.6 Kommunale specialskoler	73,1	60,9	40,0	0,7	101,6	99,4	-2,2
1.7 Ungdomsskolevirksomhed	30,3	30,0	0,4	0,1	30,5	28,3	-2,2
1.8 Ungdommens Uddannelsesvejledning	15,5	14,4	0,5	1,5	16,4	15,8	-0,6
1.9 Bidrag til statslige og private skoler, samt efterskole	74,1	76,2	0,3	0,0	76,4	76,2	-0,2
I alt	914,3	904,5	2,1	-9,3	897,3	866,5	-30,8

Tabellen viser det samlede regnskabsresultat med et mindreforbrug på kr. 30,8 mio. kr., hvilket kan henføres til ikke-forbrugte lønmidler fra lærerlockouten fra april 2013 samt aftaleenhederne opsparerede ressourcer.

Nedenfor redegøres der for de væsentligste områder, samt hvorfor der er et mindreforbrug.

Af 1.1 Fællesudgifter for det samlede skolevæsen har et mindreforbrug på 2 mio. kr., som kan henføres til Udviklingsafdelingen, der er en nyoprettet tværgående afdeling for børn, skole og familie-områderne. I 2013 skyldes de ikke-forbrugte midler, at udviklingsaktiviteter og – projekter først igangsættes i løbet af foråret 2014.

Af 1.2 og 1.3 Folkeskoler, skolefritidsordninger mm. udviser et netto mindreforbrug på 16,8 mio. kr., hvoraf de 8 mio. kr. vedrører overførsel af underskud fra 2012. Merudgiften på 17,8 mio. kr. på folkeskoler skal ses sammen med mindredgiften på 34,8 mio. kr. på sko-

le-fritidsordning og kan henføres til de afholdte udgifter til indskolingsordningen for 0.-3. klasse-trin, hvor udgifterne korrekt er afholdt på folkeskolerne, men budgettet er placeret på skolefritidsordningerne. Som anført ovenfor har skolerne ikke-forbrugte lønmidler fra lærerlockouten på 15 mio. kr. Den udarbejdede strategiplan for specialundervisningsområdet, som er vedtaget af byrådet i 2011 følges fortsat og viser et mindreforbrug på 8 mio. kr.

Af 1.4 Fritidshjem og klubber har et samlet mindreforbrug på 6,8 mio. kr., som kan henføres til opspareret overskud på aftaleenhederne.

Af 1.6 Kommunale specialskoler har et mindreforbrug på 2,2 mio. kr., som kan henføres til opsparat overskud på aftaleenhederne, samt færre elever der er henvist til den vidtgående specialundervisning.

Af 1.7 Ungdomsskolevirksomhed har et samlet mindreforbrug på 2,2 mio. kr., som kan henføres til opsparat overskud i 2013.

Konsekvenser for 2014-17

Den udarbejdede strategiplan for specialundervisningsområdet, - vedtaget af byrådet i 2011 - videreføres i de følgende år, således at det opsparede merforbrug på området forventes afdraget i løbet af 1-2 år.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 2.1 Skole var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013	
<p>Mål 1 Faglighed i undervisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • at andelen af timer, der læses af linjefaglærere er: <ul style="list-style-type: none"> o Dansk 95 % o Matematiske/naturfaglige fag 95 % o Sprogfag 95 % 	<p>For 2013 er andelen af timer, der læses af linjefaglærere:</p> <p>Dansk 98 %</p> <p><i>Matematiske/naturfaglige fag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Matematik: 97 % • Natur/teknik: 87 % • Fysik/kemi: 98 % <p><i>Sprogfag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Engelsk 96 % • Tysk 100 % 	
<p>Mål 2 Tilgængeligheden til IT i undervisningen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Antallet elever pr. nyere computer (under 5 år) med netopkobling er færre end 3,5. 	<p>Antal elever pr. computer pr. 1. august 2013 for computere som er 5 år er i gennemsnit 5,3 elever pr. computer, hvilket betyder, at målet ikke er nået for 2013.</p>	
<p>Mål 3 Åbenhed i skolernes dagligdag</p> <ul style="list-style-type: none"> o alle undervisningsmiljøundersøgelser er opdaterede og tilgængelige på hjemmesiden o alle skolers budgetter og regnskaber er tilgængelige på hjemmesiden 	<p>For 2013 er målet nået.</p> <p>Alle skolers undervisningsmiljøundersøgelser er gennemførte og opdaterede på skolernes hjemmesider.</p> <p>Målet er nået.</p> <p>Der er for 2013 og fremefter indført et nyt økonomistyringskoncept generelt samt ny procedure for offentliggørelse af såvel budgetter som regnskaber. Dette er i 2013 blevet implementeret som forudsat.</p>	

Status for indsatsområder

Mål 1

I Randers Kommune, som i mange andre kommuner, er det udfordrende at leve op til målet om "ren" linjefagsdækning. I faget dansk er linjefagsdækningen 98 %. I engelsk, tysk, matematik og idræt er linjefagsdækningen dog også høj. Fagene kristendom og musik har den laveste grad af linjefagsdækning.

Linjefagsdækningen omfatter klassetrinnene 1. til og med 9. klasse.

Sammenlignes med skoleåret 2011/12 har der for skoleåret 2012/2013 imidlertid været en positiv og negativ udvikling i linjefagsdækningen. Således er dækningen faldet fra 99 % til 97 % i matematik, steget en smule i dansk fra 97 % til 98 %, faldet i fysik/kemi fra 98 % til 97 %, samt faldet i natur/teknik fra 88 % til 87 %. Denne udvikling gør sig stort set gældende i alle folkeskolens fag.

Der arbejdes fortsat på såvel at efteruddanne som rekruttere de fornødne fagkompetencer til de respektive skoler, så målsætningerne på det matematiske og naturfaglige område nås i 2014/15.

Mål 2

I forhold til forrige skoleår ses det, at antallet af elever pr. PC er stigende (fra 4,1 til 5,3). Denne tendens forudsættes at stige i den kommende periode, da der ikke er afsat særskilte midler til udviklingen af skole-IT i forbindelse med implementeringen af budget 2014-18.

I øjeblikket er en ny IT-strategi for skoleområdet under udarbejdelse. Formålet med udarbejdelsen af en IT-strategi 2014-18 på folkeskoleområdet er at sikre kvalitet i udviklingen fra den analoge til den digitale folkeskole. Der er behov for en ny IT-strategi, der dels bygger på en løbende optimering og fremtidssikring af skolevæsenet og dels er tilpasset rammerne for kommunens digitaliseringsstrategi, den nationale digitaliseringsstrategi samt understøttelse af digitale element i folkeskolereformen.

IT-strategien skal medvirke til at understøtte de nye udfordringer på det digitale område.

Mål 3

Offentliggørelse undervisningsmiljøundersøgelse

Ifølge Undervisningsmiljøloven skal alle skoler og uddannelsessteder udarbejde en UMV mindst hvert tredje år. En undervisningsmiljøvurdering, UMV, er en vurdering af skolen eller uddannelsesstedet, hvor man inddrager elevernes eller de studerendes opfattelse af undervisningsmiljøet.

En UMV afdækker kvaliteten af det psykiske, fysiske og æstetiske undervisningsmiljø på en skole eller uddannelsesinstitution. Det betyder, at man får et godt indblik i, hvordan eleverne eller de studerende trives, om de oplever gode relationer, hvorvidt de er motiverede for at deltage i undervisningen, om de fysiske og æstetiske rammer er gode og overholder sikkerhedskrav mv. UMV'en er således et evalueringsredskab og et handlingsgrundlag for, hvilke indsatser og initiativer, der er nødvendige for at forbedre og sikre et godt undervisningsmiljø med bedst mulig trivsel og læring for elever og studerende. Undervisningsmiljøvurderingen skal laves med henblik på at sikre et godt undervisningsmiljø, der er sundheds- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

UMV indgik som et kvalitetsfokus i den afsluttede skoledebat som en del af et fundament for definering af kvalitet i undervisningen/undervisningsmiljøet.

Offentliggørelse budget og regnskab

Skoleafdelingen har i 2012 udarbejdet nyt økonomi- og aktivitetsstyringskoncept, der indeholder styringsmæssige værktøjer indarbejdet i et årshjul, der sikrer, at der fremadrettet gives såvel skolebestyrelse som personalesiden mulighed for at gøre sig bekendt med udviklingen på driftssiden, ligesom skolens budget og årsregnskab vil blive gjort offentligt tilgængeligt. Dette koncept er succesfuldt implementeret i alle skoler i 2013.

2.3 Børn

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Fælles formål	44,2	55,9	3,7	5,0	64,6	45,6	-19,0
1.2 Dagpleje	77,7	77,5	-7,5	0	70,0	70,8	0,8
1.2 Vuggestuer	7,1	7,4	26,4	0,4	34,2	26,8	-7,4
1.2 Børnehaver	25,0	26,4	49,2	2,4	78,0	68,4	-9,6
1.2 Kombinerede institutioner	207,6	195,9	-79,1	4,8	121,6	136,8	15,2
1.3 Særlige dagtilbud og klubber	9,0	9,5	0	0	9,5	9,1	-0,4
1.4 Tilskud private institutioner	10,5	14,4	0	0	14,4	13,5	-0,9
I alt	381,1	387,0	-7,3	12,6	392,3	371,0	-21,3

Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på kr. 21,3 mio., svarende til 5,4 %.

Ad 1.1 Fælles formål udviser et mindre forbrug på 19 mio., heraf er 5 mio. overført fra 2012. De 5 mio. er reserveret til digitalisering af dagtilbudsområdet, dette arbejde forventes igangsat i 2014.

Færre familier end forventet har valgt pasning af egne børn samt tilskud til privat pasning, ligeledes har der været en mindre udgift til søskenderabatter end forventet. Der har også været flere børn fra vores nabokommuner, end der har været Randers børn indskrevet i omegns kommunerne, dette har givet et overskud på de mellemkommunale afregninger. Nævnte ændringer har medført et overskud på 4 mio.

Forældrene har i 2013 ikke valgt et sundt frokostmåltid til de 3-5 årige, hvilket har givet en besparelse på 2,5 mio.

I 2012 blev budgettet til støtte/inklusion udlagt til institutionerne. Disse midler er en del af fælles formål.

Ad 1.2 Dagplejen og de 5 kommunale dagtilbud har opnået et overskud på 7,4 mio., og de 12 selvejende institutioner har opnået et overskud på 5,1, mio. Hvilket giver et samlet overskud for aftaleenhederne på 12,5 mio.

Ad 1.3 og 1.4 Der har ikke været indskrevet helt så mange børn som forventet i specialinstitution og i private institutioner.

Konsekvenser for 2014-17

Det samlede overskud vedrører både decentrale enheder og centrale fælleskonti.

Det oparbejdede overskud ønskes anvendt til kommende indsatsområder, som er følgende:

- Projekt for alle institutioner med fokus på bevægelsesfremmende læringsmiljøer
- Et inklusionsprojekt for alle dagplejere og pædagogmedhjælpere, godt 500 deltagere i alt
- Måltrettet arbejde med natur som lærings og udviklingsrum for børn i 0-5 års alderen
- Arbejde med forældredeltagelse
- Måltrettet arbejde med at styrke sproget.
- Digitaliseringsstrategi for det pædagogiske arbejde.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 2.3 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Status på kvalitetsmålet

Mål	Status ved udgangen af 2013	
<p>Pasningsgaranti: Alle børn tildeles en plads i et dagtilbud i Randers Kommune senest 3 måneder efter at være skrevet på venteliste til en plads.</p>	Målet er opfyldt, idet der er ledige dagplejepladser, et begrænset antal ledige vuggestuepladser, samt mange ledige børnehavepladser	
<p>Kontinuitet: Børn oplever kontinuitet i mødet med personalet, samtidig med, at der arbejdes med at fastholde medarbejderne. Målet er, at sygefraværet i dagtilbuddene er på 5 % eller derunder.</p>	<p>Sygefraværet: 2010 - 5,28 %, 2011 - 5,57 %, 2012 - 5,70 %, 2013 - 5,78 % Målet er ikke nået, en medvirkende årsag kan være de organisatoriske ændringer på dagtilbudsområdet.</p>	
<p>Skoleudsættelse: Antallet af skoleudsættelser nedbringes til 5 % eller derunder.</p>	<p>Skoleudsættelser: 2010/11 - 7,2 %, 2011/12 - 5,3 %, 2012/13 - 4,9 %, 2013/14 - 5,9 %, 2014/15 - 4,5 % Målet er nået for skoleåret 2014/15.</p>	
<p>Efteruddannelse: Mindst 60 % af personalet i daginstitutionerne har relevant uddannelse som enten pædagog eller pædagogisk assistent.</p> <p>Mindst 40 % af daginstitutionslederne er i gang med eller har taget en diplomuddannelse.</p> <p>Mindst 1 medarbejder i hvert dagtilbud skal have efteruddannelse i en ressource og relationsorienteret tilgang.</p>	<p>Målet er opfyldt. Pædagogerne udgør 62 % af personalet i institutionerne.</p> <p>ICDP (International Childhood Development Program) uddannelsen er afsluttet i 2013. Ca 50 % af alle ansatte har deltaget i ICDP kurser.</p> <p>I 2013 er påbegyndt et inklusions-/rotationsprojekt, hvor alle pædagoger har deltaget, uddannelsen afsluttes i 2014, hvor pædagogmedhjælperne påbegynder tilsvarende uddannelse.</p>	

2.4 Familie

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	19,8	20,1	0,7	-1,0	19,8	19,3	-0,5
1.2 Specialpædagogisk bistand til børn i førskolealderen	2,8	2,1	0,0	-0,5	1,6	2,3	0,6
1.3 Forebyggende foran- staltninger for børn og unge	40,2	28,8	13,7	3,7	46,2	40,6	-5,6
1.4 Anbringelser	108,9	120,3	-20,7	0,1	99,6	99,8	0,2
1.5 Sikrede døgninstitu- tioner m.v for børn og unge	5,8	6,0	-1,1	-0,2	4,7	5,4	0,7
1.6 Botilbud særlige sociale probl (pgf. 10)	1,3	1,0	0,1	0,1	1,2	1,9	0,6
1.7 Sociale formål	0,2	0,7	0,0	0,0	0,7	0,2	-0,6
1.8 Rådgivning og rådgiv- ningsinstitutioner	1,2	2,4	-0,2	0,0	2,2	3,1	0,9
I alt	180,1	181,4	-7,5	2,2	176,1	172,5	-3,6

Tabellen viser, at i det samlede regnskabsresultat er der et mindreforbrug på kr. 3,6 mio. Nedenfor redegøres for de væsentligste områder samt hvorfor, der er et mindre forbrug.

1.3 Forebyggende foranstaltninger ses samlet under et, og indeholder både myndighedsbudgettet og de forebyggende tilbud, der hører under Børn og familieafdelingens udføreområde. Det vil sige, både de midler der er afsat i myndighedsbudgettet til forebyggende foranstaltninger samt de forebyggende tiltag, som udføres af Familiehuset og Ungebasen i form af projekter.

1.4 Anbringelser ses samlet under et, og indeholder både myndighedsbudgettet og de anbringelsesinstitutioner, der hører under Børn og familieafdelingens udføreområde, det vil sige Rismøllegården og Egehøjvej 32.

1.5 Sikrede institutioner indeholder både objektive betalinger samt personsager på myndighedsområdet.

1.8 Rådgivning og rådgivningsinstitutioner indeholder både til fremskudte rådgivere samt personsager på myndighedsområdet. Fremskudte rådgivere startede 1. januar 2012, jævnfør vedtagelse i Børn og Skoleudvalget af 22. november 2011.

Myndighedsområdet har samlet set et mindre forbrug på 1,3 mio. som udligner underskud på Familieafdelingens administration, bevillingsområde 1.1, så der reelt set er et underskud på -0,2 mio.. Derudover indeholder overskuddet også 1,6 mio. i projektmidler, et mindre overskud på objektive betalinger på 0,4 mio., et underskud på takstområdets salg af pladser på -1,0 mio. og uden for servicerammen er der et overskud på 1,3 mio. vedr. refusion for særligt dyre enkeltsager. Samlet set et overskud på 3,6 mio. på bevillingsområde 2.4, Børn og familieafdelingen.

Konsekvenser for 2014-17

I Familieafdelingen er myndighedsbudgettet reduceret med 35 mio. kr. over de sidste 4 år.

Det har været nødvendigt med meget stram styring og et konstruktivt samarbejde i hele Børn og familieafdelingen.

Der er satset på at flytte ressourcer ud til forebyggelse i almenområdet, og der har været stor opmærksomhed på at tilpasse ydelser og priser i

de to udførerområder; Børn og familieudførerområdet og Ung og familieudførerområdet.

Det tætte samarbejde i hele Børn og familieafdelingen vil fortsætte og der vil stadig være fokus på forebyggelse i almenområdet og implementering af Randers-trappen, som har fokus på tæt samarbejde med familien og børnene og på tidsbegrænsede foranstaltninger.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Børn og familie var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Status på kvalitetsmålet

Mål	Status ved udgangen af 2013	
Reducere udgifterne til anbringelser og ændre anbringelsesmønstret.	Mål mere end nået. Reducering af udgifter er opnået i 2013.	
Socialpædagogisk opholdssted nedbringes til 24 årsværk i 2013.	-Socialpædagogisk opholdssted endte på 19 årsværk.	
Døgninstitution nedbringes til 26 årsværk i 2013.	-Døgninstitution endte på 25 årsværk.	
Plejefamilieområdet udvikles fra 110 årsværk.	-Plejefamilie endte på 139 årsværk.	
Netværkspleje forøges til 17 årsværk i 2013.	-Netværkspleje endte med 15 årsværk.	
Eget værelse forøges gradvis til 29 årsværk i 2013.	-Eget værelse endte med 15 årsværk.	
Andre handler (område, hvor Randers Kommune betaler og andre kommuner bestemmer) nedbringes til 34 årsværk i 2013.	-Andre handle endte med 21 årsværk.	

Kvalitetsmål for anbringelsesområdet er at:

Ændre anbringelsesmønstret og herved at nedbringe udgifterne. Anbringelsesmønstret ønsket ændret i forhold til at:

- Nedbringe anbringelser i socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner.
- Udvikle familieplejeområdet.
- Øge anvendelsen af netværkspleje og anbringelse i egen bolig.

Målene er nået i 2013.

- Udgifter: Sparemålet for 2013 er nået, området balancerer.
- Antal anbringelser på socialpædagogiske opholdssteder og døgn er nået.
- Plejefamilieområdet og netværkspleje er udviklet positivt.
- Forøgelse af anbringelser på eget værelse er delvis nået.
- Andre handler (Randers kommune betaler, andre beslutter) er ændret positivt.

Arbejdsmarkedudvæget

TrygFonden

www.trygfonden.dk

3.1 Arbejdsmarkedsforanstaltninger

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Produktionsskoler og EGU	10,8	11,8			11,8	9,5	2,3
1.2 Tilbud til udlændinge	1,7	1,2		1,0	2,2	0,1	2,1
1.3 Sygedagpenge	0,0	0,0			0,0	0,1	-0,1
1.4 Aktiverede kontant- hjælpsmodtagere	0,0	6,2	-4,4		1,8	2,0	-0,3
1.5 Uddannelsesordning for ledige (opbrugt dp-ret)	0,0	0,0	2,5		2,5	2,9	-0,4
1.6 Revalidering	0,1	2,0	-1,8		0,2	0,1	0,1
1.7 Løntilskud mv til fleksjob og løntilskud	86,7	92,8	-1,5		91,3	92,9	-1,7
1.8 Driftsudgifter til komm. Beskæf.indsats	38,2	49,8	-0,2		49,6	33,4	16,2
1.9 Løn til forsikrede ledige ansat i kommuner	3,2	5,7			5,7	10,7	-5,0
1.10 Seniorjob og servicejob	0,7	4,8	9,3		14,1	11,0	3,1
1.11 Beskæftigelsesordninger i øvrigt	8,7	15,2	-4,3		10,9	7,7	3,2
1.12 Øvrige sociale formål	16,7	17,2	-0,1		17,1	17,4	-0,3
I alt 1	66,8	206,6	-0,5	1,0	207,2	187,8	19,4

Tabellen viser et samlet forbrug på området på 187,8 mio. kr., hvilket er et mindre forbrug på 9,3% i forhold til det korrigerede budget.

Der blev i 2013 lavet et særskilt bevillingsområde til den del af de kommunale udgifter, der hører under det statslige beskæftigelsestilskud. Det betyder, at dette bevillingsområde i regnskab 2012 og det oprindelige budget 2013 også omfattede foranstaltninger for forsikrede ledige. Dette område er nu taget ud af "arbejdsmarkedsforanstaltningerne i et eget bevillingsområde for forsikrede ledige.

For overskuelighedens skyld er a-dagpengemodtagerne og målene for dem dog beskrevet i sammenhæng med de øvrige målgrupper, under bevillingsområde 3.1 og 3.2.

Det er i særdeleshed på driftsudgifterne under det fælles driftsloft, der har haft et væsentligt mindre forbrug i 2013 end det var forudsat i budgettet. Randers Kommune har generelt bud-

getteret dette område med det statsligt udmeldte refusionsloft som det faktiske loft på kommunens bruttoudgifter på området. Dette loft var i budget 2013 på 49,8 mio. kr. Forbruget på området har dog været væsentligt mindre end det fastsatte loft.

Der kan peges på tre årsager til det mindre forbrug. Dels har Randers Kommune, som det også var intentionen i tættekamsprojektet ved budgetlægningen for 2012, haft en virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats, med fokus på løntilskud, virksomhedspraktik og jobrotationsordninger som alternativ til særligt tilrettelagte aktiveringstilbud (der hører under det fælles driftsloft). Det er en indsats, der ikke koster ret mange penge til foranstaltninger. Dels har der i 2013 været en forskydning i udgifterne til tilbud, idet en betragtelig del af de forsikrede

ledige er overgået til målgruppen 'modtagere af særlig uddannelsesyndelse', der ikke er omfattet af det fælles driftsloft. Endelig har der i de sidste tre måneder af 2013 været en omstilling i jobcentret i forhold til den nye kontanthjælpsreformen, hvor alle kontanthjælpsmodtagere har skullet vurderes og visiteres til uddannelsesparat eller aktivitetsparat. Tilbud og indsats der tidligere har været relevant har skullet omlægges eller lukkes, så ressourcerne kan bruges på samtaler, mentorstøtte m.v. som den nye kontanthjælpsreform foreskriver. Omlægningen har ydermere været nødvendig at gennemføre, da driftslofterne pr. ledig også er sænket og derfor har antallet af foranstaltningerne tilsvarende skulle nedskrives/lukkes. Det har samtidig hermed ikke har været praktisk muligt at lave nye virksomhedspraktikker m.v. i så stort tal, som tilgangen kræver. Kræfterne er i stedet blevet brugt på at forberede og omlægge til den nye kontanthjælpsreform og til de nye driftslofter. Det betyder alt i alt, at der er blevet brugt færre penge på foranstaltninger og flere penge på kontante ydelser.

Ses arbejdsmarkedsforanstaltninger og kontante ydelser under et, er der næsten balance på områderne. Det der har været af merudgifter på kontante ydelser til borgerne har der været tilsvarende mindre udgifter på foranstaltningerne.

Konsekvenser for 2014-17

I forbindelse med budget 2014 er der sket en del større forandringer på området vedr. driftsudgifter. Dels er driftsloftet markant reduceret og endvidere opsplittet i to separate grupper, betegnet 'snævert ledighedsrelaterede' og 'øvrige', dels opsplittes driftsudgifterne i.h.t. den nye styrelsesvedtægt for Randers Kommune på to udvalg og endelig skal driftsudgifterne tilpasses til de nye betingelser under den nye kontanthjælpsreform. Det betyder, at der på området spares brutto 34,7 mio.kr. jf. sag 3. marts på økonomiudvalget og det betyder i praksis, at området er gennemgribende under forandring og de oprindelige skøn for budget 2014 ikke længere er holdbare. Der er netop nu ved at blive lavet forslag til nye bevillingsområder for beskæftigelsesudvalget og socialudvalget. Ligeledes arbejdes der på nye skøn, der kan holdes op mod det oprindelige budget for 2014, så konsekvenserne på "udgiftssiden" af kontanthjælpsreformen bliver indarbejdet i budget 2014. "Indtægtssiden" afventer Regeringsaftalen ultimo juni måned 2014, hvor det vil blive klart, hvor meget der forventes af besparelser på reformerne.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder og ministermål for bevillingsområde 3.1 var beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013
Ministermål 1: Flere unge skal have en uddannelse	Beskæftigelsesministeriet har endnu ikke fundet et egnet måleredskab for dette mål, hvorfor det ikke er muligt at vurdere graden af målopfyldelse. Kontanthjælpsreformen understøtter dog målet.
Ministermål 2: Bedre hjælp til ledige på kanten af arbejdsmarkedet – færre personer på førtidspension	Tilgangen af personer på førtidspension var i december 2013 på 124 personer, imod en tilgang på 564 personer i december 2011. Der har således i den 2-årige periode været i fald på 78% i tilgangen til førtidspension.

Mål	Status ved udgangen af 2013	
Ministermål 3: Jobcenteret skal sikre, at antallet af langtidsledige personer begrænses mest muligt	Antallet af langtidsledige personer er i december 2013 på 681 personer, imod 862 personer i december 2011. Der har således i den 2-årige periode været et fald på 21% i antallet af langtidsledige.	
Ministermål 4: En tættere kontakt og styrket dialog med de lokale virksomheder	I perioden januar- december 2013 var jobcenterets samarbejdsgrad med virksomheder i kommunen på 45,5, imod en samarbejdsgrad på 39,3 i samme periode i 2011. Der er således tale om en stigning på 6,2 procentpoint i perioden.	
Jobcentermål 1: Antallet af ledighedsydelsessager uden refusion skal i gennemsnit være under 100	Der var i 2013 i gennemsnit 106 ledighedsydelsessager uden refusion.	
Jobcentermål 2: Antallet af sygedagpengesager mellem 5 og 52 uger skal være under 1.255	Der var i 2013 i gennemsnit 1.075 sygedagpengesager under 52 uger.	
Jobcentermål 3: Antallet af sygedagpengesager over 52 uger skal i gennemsnit være under 240	Der var i 2013 i gennemsnit 262 sygedagpengesager over 52 uger.	
Jobcentermål 4: Der må i december 2013 maksimalt være 15% af kontanthjælpsmodtagerne i matchkategori 3	Matchkategori 3 (midlertidigt passive) udgjorde i december 2013 3% af alle kontanthjælpsmodtagerne. I december 2012 var andelen 9% og i december 2011 var det 32%.	
Jobcentermål 5: Der skal i 2013 være 250 helårspersoner fra match 2 i virksomhedspraktik eller løntilskud.	Der var i 2013 182 helårspersoner imatch 2 i et virksomhedsrettet tilbud, svarende til 34% af alle indsatsklare helårspersoner i aktivering. Det faktiske tal er steget i de to seneste år, men andelen i procent er den samme.	
Mål for Center for Kompetenceudvikling og Jobrotation: CKJ skal i 2013 have 250 ledige og 850 ansatte igennem jobrotationsprojekter	CKJ havde i 2013 137 jobrotationsprojekter i gang med 2217 ansatte på efter- og videreuddannelse og 679 ledige ansat som rotationsvikar i Randers, Norddjurs, Syddjurs og Favrskov Kommuner. For Randers Kommune er det 2000 ansatte og 530 ledige.	

3.2 Kontante ydelser

1. Regnskabsresultatet

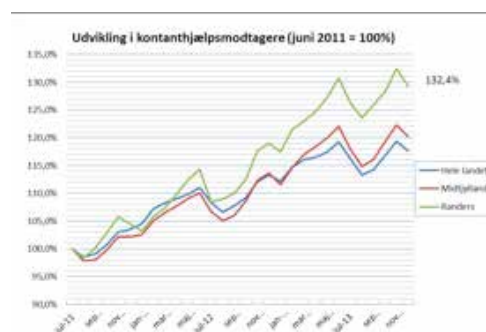
Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Kontanthjælp til udlændinge intg.lov	5,6	4,8	0,7		5,5	6,9	-1,4
1.2 Repatriering	-0,2	0,0	0,0		0,0	0,1	-0,1
1.3 Sygedagpenge	174,3	168,7	2,1		170,8	164,6	6,2
1.4 Sociale formål	0,7	1,5	-0,2		1,3	1,1	0,2
1.5 Kontanthjælp	79,4	85,9	-28,0		57,9	57,6	0,3
1.6 Kontanthjælp, aktiv	138,9	115,0	48,1		163,1	186,8	-23,8
1.7 Udd.ordning ledige opbrugt dp-ret	0,0	0,0	18,0		18,0	18,5	-0,5
1.8 Revalidering	12,2	15,1	-8,1		7,0	6,1	0,9
1.9 Løntilskud m.v. fleksjob og løntilskud	50,6	47,7	0,0		47,7	46,6	1,2
1.10 Ressourceforløb	0,0	0,0	0,0		0,0	0,5	-0,5
1.11 Beskæftigelsesordninger	0,0	-6,5	0,0		-6,5	-1,6	-4,9
I alt	461,5	432,3	32,6	0,0	464,9	487,1	-22,3

Der blev i 2013 lavet et særskilt bevillingsområde til den del af de kommunale udgifter, der hører under det statslige beskæftigelsestilskud. Det betyder, at dette bevillingsområde i regnskab 2012 og det oprindelige budget 2013 også omfattede dagpenge til forsikrede ledige, hvorfor dette bevillingsområde var større end det fremgår ovenfor. Det nye bevillingsområde er i særskilt skema vedr. 3.3 Forsikrede ledige.

Tabellen viser et samlet forbrug på området på 487,1 mio. kr., hvilket er et merforbrug på 4,8% i forhold til det korrigerede budget. Merforbruget skyldes primært to forhold. Det første forhold er, at der har været en fortsat tilstrømning af kontanthjælpsmodtagere i sidste halvdel af 2013. Der var tidligt på efteråret forventning om, at stigningen på kontanthjælp var stoppet. Det har desværre vist sig ikke at være rigtigt. Tværtimod er stigningen taget til i året sidste 3 måneder. Der har i hele landet været en stigning, men Randers Kommune skiller sig igen ud ved at opleve større stigninger end resten af landet og regionen. Som det fremgår

af nedenstående graf er "gabet" mellem Randers Kommune og resten af landet tiltagende fra sommeren 2012 og frem til nu. Stigningen fra januar til december 2013 var på 214 helårspersoner svarende til 8,1%. For hele landet var stigningen 3,1%. Næsten halvdelen af stigningen i Randers faldt i det sidste kvartal med 100 personer (46% af den samlede stigning).

Det andet forhold er, at af det samlede antal kontanthjælpsmodtagere, har der været flere passive og/eller aktive med lav refusion end forudsat i budgettet. Der er med andre ord bremset op med foranstaltningerne og virksom-

hedspraktik m.v. har ikke kunnet følge med det øgede antal kontanthjælpsmodtagere. Udover at der er kommet endnu flere kontanthjælpsmodtagere har relativt flere af dem også været passive/aktive med lav refusion. Disse to forhold forklarer merbruget.

Ses kontante ydelser og arbejdsmarkedsforanstaltninger under et er der næsten balance på områderne. Det der har været af merudgifter på kontante ydelser til borgerne har der været tilsvarende mindreudgifter på foranstaltningerne. Det er en afspejling af hele indsatsomlægningen til den nye kontanthjælpsreform, der allerede startede i efteråret 2013 jf. forklaringen på bevillingsområde 3.1 Foranstaltningerne, hvor det er nærmere beskrevet.

Konsekvenser for 2014-17

Kontanthjælpsreformen, der trådte i kraft fra 2014, betyder omlægning og nyberegning af ydelsestyper på kontanthjælpsområdet i 2014. Regnskabsresultatet alene er derfor ikke udgangspunktet for en justering af budget 2014. Der er netop nu ved at blive lavet forslag til nye bevillingsområder for beskæftigelsesudvalget og socialudvalget. Ligeledes arbejdes der på nye skøn, der kan holdes op mod det oprindelige budget for 2014, så konsekvenserne på "udgiftssiden" af kontanthjælpsreformen bliver indarbejdet i budget 2014. "Indtægtssiden" afventer Regeringsaftalen ultimo juni måned 2014, hvor det vil blive klart, hvor meget der forventes af besparelser på reformerne.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Graden af målopfyldelse for hele arbejdsmarkedsområdet er beskrevet under bevillingsområde 3.1. Nedenfor suppleres med en sammenligning af måltal og faktisk antal helårspersoner for de enkelte ydelsesområder.

Mio. kr.	Opr budget	Korr. budget	Regnskab	Forskel	
Kontanthjælp m. 30% ref.	2.280	2.450	2.838	388	
Kontanthjælp m. 50% ref.					
(inkl. introduktionsydelse)	500	550	637	87	
Sygedagpenge under 52 uger	1.255	1.100	1.075	-25	
Sygedagpenge over 52 uger	240	260	262	2	
Revalidering	170	100	77	-23	
Ledighedsydelse	450	450	431	-19	
Særlig uddannelsesydelse					
(tidl. A-dagpengemodtagere)	0	300	289	-11	
Forsikrede ledige (jobindsats)	2.150	2.150	2.075	-75	
I alt	7.045	7.360	7.692	332	

3.3 Forsikrede ledige

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2012.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 A-dagpenge, forsikrede ledige	238,5	221,0	-8,2	0,0	212,8	188,7	-24,1
1.2 Løntilskud, jobrotation og voksenlærlinge	43,4	60,7	-20,5	0,0	40,2	51,8	11,6
I alt	281,9	281,7	-28,7	0,0	253,0	240,5	-12,5

Området for forsikrede ledige blev i 2013 skilt ud som et selvstændigt bevillingsområde.

Tabellen viser et samlet forbrug på området på 240,5 mio. kr., hvilket er et mindre forbrug på 4,9% i forhold til det korrigerede budget.

Ved 3. budgetopfølgning 2013 var der tal der tydede på, at Randers ville opnå en større gevinst på området. Beskæftigelsestilskuddet blev på det tidspunkt nedjusteret med 20,4 mio. kr. (midtvejsregulering), mens udgiftssiden blev nedjusteret med 28,7 mio. kr. Overskuddet på 8,3 mio. kr. blev brugt som kompenserende besparelse på øvrige indkomstoverførsler (merudgifter til uddannelsesydelse).

Ifølge seneste prognose (fra 26. marts 2014) forventes nu gevinst på 23,3 mio. kr. Dette tal kan ændres minimalt i forbindelse med den endelige udmelding af beskæftigelsestilskuddet for 2013 (juni 2014). **I forhold til det korrige-**

rede budget er der således en gevinst på 14,3 mio. kr. (12,5 mio. kr. tillagt forventning om yderligere 1,8 mio. kr. i beskæftigelsestilskud).

Konsekvenser for 2014-17

Også i budgetlægningen for 2014 er der på bevillingsområdet afsat et budgetbeløb svarende til det foreløbigt udmeldte beskæftigelsestilskud. Dette sikrer, at midlerne til en eventuel tilbagebetaling af en del af tilskuddet er afsat i budgettet, dog kun forudsat at det faktiske forbrug holder sig under den endelige kompensation fra staten.

(mio. kr. løbende priser)	Opr. budget	Tillægs- budget	Korr. bevillinger	Regnskab 2013	Afvi- gelse
Udgifter i alt	281,7	-28,7	253,0	240,5	12,5
Beskæftigelsestilskud	282,4	-20,4	262,0	263,8	1,8
Nettoresultat	-0,7	8,3	-9,0	23,3	14,3

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Mål og indsatsområder vedrørende de forsikrede ledige er beskrevet under h.h.v. bevillingsområde 3.1 og 3.2.

GUIDE

Socialudvalget

OMROLD

0

1

OMROLD

2

2

4.1 Forebyggende foranstaltninger og anbringelser - handicappede børn

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Familiepleje og opholdssteder	24,4	21,5	0,7	0,0	22,2	16,7	-5,5
1.2 Forebyggende foranstaltninger	17,5	20,2	-5,1	2,7	17,7	17,2	-0,5
1.3 Døgninstitutioner	10,8	19,8	-13,9	3,9	9,8	13,6	3,8
1.4 Sociale formål	16,7	16,5	1,2	0,0	17,8	11,5	-6,2
1.5 Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	9,6	13,3	0,0	0,0	13,3	11,8	-1,5
I alt	79,1	91,4	-17,1	6,5	80,8	70,9	-9,9

Tabellen viser, at der på det samlede regnskabsresultat for handicappede børn er et mindreforbrug på 9,9 mio. kr. Nedenfor redegøres der for de væsentligste områder og hvorfor der er et mindreforbrug.

Af det samlede mindreforbrug stammer de 6,5 mio. fra overførslen fra regnskab 2012 – det reelle driftsresultat for bevillingsområdet i 2013 er derfor på 3,4 mio.

De senere års omlægning til en mere tæt visitation af indsatsen, samt besparelserne på aftaleenhederne under bevillingsområdet bidrager til et regnskabsresultat i balance.

Samtidig har der ikke været væsentlig tilgang af dyre sager i 2013.

Konsekvenser for 2014-17

Der er tale om et godt regnskabsresultat og det er forventningen at bevillingsområdet fortsat i 2014 kan holdes nogenlunde i balance. Der skal dog kun få dyre enkelt-sager til at billedet vender. Det kræver fornyet fokus og velovervejede brug af ressourcerne.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 4.1 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013
Mål 1 Videreførelse af kvalitetsmodellen	Videreførelse af kvalitetsmodellen: Kvalitetsmodellen på det sociale område er tidligere implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 er der lavet kommunale retningslinjer for tre nye standarder: medicinbehandling, utilsigtede hændelser og magtanvendelser – så der nu i alt standarder for 9 områder indenfor bør og unge tilbud.
Mål 2 Børnecenter Randers: Implementering af brugen af IPAD	Børnecenter Randers: Implementering af brugen af IPAD på bruger niveau. Inden udgangen af 2013 skal alle medarbejdere kunne benytte IPAD på bruger niveau blandt andet til brug ved scan koder til arbejdsgange. Børnecenter Randers har pr. 1. januar 2014 overtaget Mellerup Skolehjem fra Regionen – og der mangler implementering af ipads.

Status på indsatsområder.

På det forholdsvis lille børneområde har der i 2013 været et fortsat fokus på den udfordring, der ligger i at bevare både rentabiliteten og den faglige tyngde på området. En udbygning af det faglige tyngde vil finde sted fra 2014, hvor vi overtager driften af Mellerup Skolehjem fra Regionen.

4.2 Tilbud til voksne med særlige behov (handicap, misbrug og psykiatri)

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.10 BPA		27,0	-2,0		25,0	24,1	-0,8
1.11 Ældreboliger/ udlejningsboliger		-5,6	-1,9	0,0	-7,5	-7,1	0,4
1.12 Botilbud		309,8	-44,1	4,7	270,4	262,1	-8,3
1.13 Bostøtte		-30,2	55,4	1,5	26,7	34,3	7,7
1.14 Hjælpe midler/øvrige udgifter		8,2	0,1	0,1	8,4	6,6	-1,8
1.15 Kontaktperson og ledsagerordning		6,9	4,2	0,0	11,1	5,5	-5,6
1.16 Beskyttet beskæftigelse		21,9	-1,3	-1,0	19,5	21,3	1,7
1.17 Aktivitets- og samværstilbud		32,7	3,7	-0,3	36,1	47,4	11,3
1.18 Kompenserende specialundervisning		3,6	-1,1	0,0	2,5	4,9	2,4
1.19 Merudgifter		2,8	0,0	0,0	2,8	1,1	-1,7
1.20 Alkoholbehandling		19,1	-14,8		4,2	3,9	-0,3
1.21 Stofmisbrugs- behandling		-1,6	14,3	-0,6	12,0	11,3	-0,7
I alt bevillingsområde 4.2	413,3	394,6	12,4	4,3	411,3	415,5	4,2

Tallene for regnskab 2012 er fra tidligere økonomisystem – hvor der er ikke var samme opdeling af budget/forbrug – disse tal kan derfor ikke opsplittes på samme niv.

Tabellen viser et samlet merforbrug på 4,2 mio. på hele voksen-området svarende til 1% i forhold til det korrigerede budget.

Aftale-enheder overfører et underskud på 5,6 mio. svarende til 2,1% af deres budget (heraf dag-området 8,4 mio. svarende til 20,8%)

Konsekvenser for 2014-17

Der er tale om et godt regnskabsresultat – der dog viser at der på bevillingsområdet er store udfordringer. Der skal derfor kun få dyre sager til at vende billedet og samtidig er der på bevillingsområdet store udfordringer. Der er kommet nye besparelser til i 2013, samtidig med at der fortsat skal implementeres besparelser fra tidligere år. Hjemløsestrategien er ophørt og der er heri tilbud, der ikke kan lukkes igen, og som derfor er finansieret inden for det nuværende budget.

Det bliver en stor udfordring med meget tæt styring uden nogen buffer til evt. nye/tabte sager. Endelig vil det have relativt store omkostninger for brugere/borgere, hvis der spares på områdets aftaleenheder, hvor særligt handicaptilbuddene har sparet meget de seneste 3-4 år. Der er på tilbuddene under rammeaftalen sparet ca. 12% på Randers Kommunes tilbud, mens øvrige kommuner og Region har sparet mellem 4,5-7%.

Aftale-enheden Dagområdet kommer rigtig dårligt ud af regnskabsår 2013 – ligesom de også i 2012 havde et dårligt regnskabsresultat. Der har været igangsat en stor omlægning af området med lunkning og sammenlægning af tilbud. Denne omlægning har taget længere tid en forventet og gevinsterne har ikke vist sig endnu

– tværtimod har der været relativ store engangsudgifter forbundet med det (ca. 3. mio). Der er aftalt en plan med aftale-enheden om overholdelse af budgettet i 2014 og afvikling af gælden i løbet af de næste 3-5 år. Der vil være meget tæt opfølgning fra forvaltningens side

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 4.2 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013	
Mål 1 Voksen bo, boligbehandlingsplan	Se tekst nedenfor.	
Mål 2 Det specialiserede dagområde, samarbejde med forvaltningerne	Se tekst nedenfor.	
Mål 3 Den matrikelløse indsats, øget brug af gruppebaseret bostøtte og IKT	Se tekst nedenfor.	
Mål 4 Misbrugscentret, udarbejdelse af servicemål	Se tekst nedenfor.	
Mål 5 Videreførelse af kvalitetsmodellen	Se tekst nedenfor.	
Mål 6 Indførelse af velfærdsteknologier/IKT redskaber	Se tekst nedenfor.	
Mål 7 implementering af psykiatriplan	Se tekst nedenfor.	

Mål 1

Voksen bo, boligbehandlingsplan:

I løbet af 2013 og inden udgangen af 2014 skal alle boliger til voksne inden for området leve op til følgende krav:

- Det skal være muligt at kunne benytte kørestol
- Der skal være separat toilet og badeværelse
- Der skal være minimum 2 rum

Undtaget for disse krav er boliger, hvor der er en objektiv grund til at boligerne ikke skal indeholde kravene, eksempelvis ungdomsboliger.

Det er blevet besluttet at boligplanen skal behandles af det nye byråd. Boligplanen vil blive lagt frem i første halvår 2014.

Mål 2

Det specialiserede dagområde, samarbejde med forvaltningerne:

I 2012 er der etableret et tværgående samarbejde mellem de forvaltninger der yder indsatser over for borgere med senhjerneskade. Samarbejdet var planlagt evalueret ultimo 2013 og resultatet af evalueringen skal være en forbedret indsats over for den enkelte borger med senhjerneskade, men den er endnu ikke lavet.

Mål 3

Den matrikelløse indsats, øget brug af gruppebaseret bostøtte og IKT:

- I forhold til 2012 skal en større del af bostøtten gives gruppebaseret
- I forhold til 2012 skal en større del af bostøtten gives via videosamtaler og mobilteknologi

Området er en del af et tværkommunalt projekt om virtuel bostøtte. Som en del af dette projekt afprøves IKT og apps som understøttende funktioner. Gruppebaseret bostøtte blev etableret i 2013 og de første borgere er visiteret dertil.

Mål 4

Misbrugscentret, udarbejdelse af servicemål:

Inden udgangen af 2013 skal der være udarbejdet servicemål for alle ydelser samt arbejdsgangsbeskrivelser.

Alkoholområdet:

- Når en borger henvender sig til alkoholbehandling tilbydes første udredende samtale inden for 14 dage.
- Udredning ved hjælp af Servicestyrelsens monoiteringsskema ASI foreligger indenfor 30 dage efterfølgende.

Rusmiddelcenteret har udarbejdet ny strategi for Rusmiddelcenteret

Mål 5

Videreførelse af kvalitetsmodellen:

Kvalitetsmodellen på det sociale område er tidligere implementeret med de seks første standarder, henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse, individuelle planer, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse. I 2013 er der lavet kommunale retningslinjer for tre nye standarder: medicinbehandling, utilsigtede hændelser og magtanvendelser – så der nu i alt er standarder for 9 områder inden for voksenområdet.

Mål 6

Indførelse af velfærdsteknologier/IKT redskaber:

I 2012 har der været fokus på afprøvning af velfærdsteknologi/IKT redskaber på tilbuddene

med henblik på at fremme brugen af disse redskaber. Som opfølgning på dette udviklingsarbejde har tilbuddene afhængig af den enkelte målgruppe i 2013 gennemført konkrete projekter inden for forskellige teknologier bl.a. ipads, vasketoiletter, spiseroboter. Der arbejdes fortsat i 2014 med disse projekter og der laves en evaluering af effektmålene.

Mål 7

Implementering af psykiatriplan:

Ultimo 2012 vedtog byrådet en plan for psykiatriområdet. Hovedfokus i psykiatriplanen er at omlægge indsatsen således at flest mulige borgere med psykiske lidelser kommer sig. I 2013 skal implementeringen af psykiatriplanen igangsættes på tilbuddene. I 2013 skal 10% flere borgere end i 2012 med en psykisk lidelse indgå i et rehabiliteringsforløb.

Implementeringen af psykiatriplanen følger tidsplanen. Der er ansat en projektleder der skal sikre gennemførelsen af planen. Det har endnu ikke været muligt at måle på antallet – men der arbejdes målrettet på at gøre det muligt.

4.4 Områder, der administreres af Borgerservice

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Andre sundhedsudgifter	3,8	4,6	-1,0	0,5	4,0	3,1	-1,0
1.2 Personlige tillæg	12,1	13,4	-0,2		13,3	11,9	-1,3
1.3 Førtdispension	467,5	486,1	-17,2		468,9	469,7	0,8
1.4 Boligydelse	45,0	45,8	0,5		46,3	46,3	0,0
1.5 Boligsikring	32,1	34,7	3,7		38,4	35,6	-2,9
I alt	560,5	584,7	-14,2	0,5	571,0	566,6	-4,5

Tabellen viser et mindre forbrug på 4,5 mio., svarende til 0,78%.

Andre sundhedsudgifter omfatter begravelses- hjælp og befordring til pensionister for kørsel til egen læge og speciallæge. Der var oparbejdet overskud over flere år på 3,2 mio., idet udgifter til befordring gennem de senere år har været lavere end budgetteret.

Af dette oparbejdede overskud er 2,7 mio. frigivet i 2013 og overført til bevillingsområde 5.1 Miljø og Teknik. Den resterende del på 0,5 mio. har været fastfrosset i 2013.

Førtidspension omfatter tre førtidspensionsområder, hvor der er kommunal medfinansiering. På to af disse områder, sker der udelukkende afgang, da de vedrører tidligere tilkendelsesformer, mens det sidste område omfatter tilkendelser siden 2003, og derfor også alle nye tilgang.

Som følge af førtidspensions- og fleksjobsreformen, er der i 2013 sket en opbremsning i antallet af tilkendelser af førtidspension, hvilket har medført en tillægsbevilling på -17,2 mio., der er flyttet fra pensionsområdet til kontanthjælpsområdet.

Der er efter tillægsbevillinger budgetteret med et gennemsnitligt antal førtidspensionister for 2013 på 4.664 personer, hvoraf de 2.909 personer vedrører området med nye tilgange.

Regnskabet viser et gennemsnitligt antal før-

tidspensionister for 2013 på 4.667 personer, hvoraf de 2.914 personer vedrører området med nye tilgange.

Boligydelse og Boligsikring viser samlet mindredrigt på 2,9 mio. efter at området har fået tillægsbevilling på 4,2 mio.

For ydelser er områderne budgetteret med gennemsnitlig årsudgift på 7.524 kr. for 11.255 personer.

For ydelser viser regnskabet en gennemsnitlig årsudgift på 7.258 kr. for 11.129 personer.

Konsekvenser for 2014-17

Stigningen i antallet af førtidspensioner er stoppet, og det fastsatte måltal forventes fortsat at holde for 2014.

Området vil dog fortsat være påvirkeligt for udviklingen på kontanthjælp- og sygedagpenge- områderne.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 4.4 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Status på kvalitetsmålet

Der er ingen kvalitetsmål på området.

Centraliseringen af disse opgaver er gennemført fra oktober 2012 til marts 2013.

Status på indsatsområder

Regeringen og KL blev i forbindelse med økonomiaftalen for 2011 enige om at centralisere en række sociale opgaver, omfattende folkepension, udbetaling og indtægtsregulering af førtidspension, boligstøtte samt børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Reformen omfattende førtidspension og fleksjob er implementeret, og har medført en lavere tilkendelsesrate på førtidspensionsområdet, idet der er øget fokus omkring fastholdelse af personer på arbejdsmarkedet.

Oversigt over antal modtagere af førtidspension 2013

	Opr. budget	Korrigeret budget	Regnskab	Forskel	
5.68 Førtidspension - 50 pct. ref.	688	675	673	-2	
5.69 Førtidspension- 35 pct. ref.	1.130	1.080	1.080	0	
5.70 Førtidspension efter 2003 – 35 pct. ref.	2.994	2.909	2.914	5	
I alt	4.812	4.664	4.667	3	

Oversigt over antal modtagere af boligstøtte 20133

	Opr. budget	Korrigeret budget	Regnskab	Forskel	
5.76 Boligyldelse – 75 pct. ref.	6.010	5.930	5.949	19	
5.77 Boligsikring – 50 pct. ref.	4.964	5.325	5.180	-145	
I alt	10.974	11.255	11.129	-126	

Miljø- og teknikudvalget

5.1 Miljø og teknik, brugerfinansieret drift

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2013 samt hvilke driftsområder, der er omfattet af bevillingen.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
Affaldshåndtering	-9,7	-2,4	-0,1	0,0	-2,5	-7,3	-4,8
Varmeforsyning	0,0	-0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,2
I alt	-9,7	-2,6	-0,1	0,0	-2,7	-7,3	-4,6

Tabellen viser, at resultatet for affaldshåndteringen er noget bedre end forventet.

Afvigelsen hidrører fra flere positive forhold. For det første har der i 2013 været højere salgspriser på genbrugsmaterialer generelt end forventet, medens der modsat har været lavere gennemsnitspriser på affald til forbrænding. Genbrugsmængderne er steget undtaget papir. Sammenholdt med faldende affaldsmængder til forbrænding har dette haft en positiv virkning på flere områder. Endvidere har deponiet på Affaldsterminalen modtaget noget større mængder mineralsk affald fra en række andre kommuner end forventet.

Affaldshåndtering omfatter alt affaldshåndtering i kommunen, både indsamlingsordninger, samt driften af Randers Affaldsterminal og genbrugspladser.

Varmeforsyningen omfatter alene det lille kommunale kraftvarmeverk i Mejlbj. Resultatet er som forventet.

Konsekvenser for 2014-17

Det forventes ikke, at regnskabsresultatet for 2013 medfører budgetmæssige konsekvenser for budget 2014 eller budgetoverslagsårene 2015-17, idet faldende mængder og priser allerede er indregnet.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Affaldshåndtering var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013
At mængden af dagrenovation i 2013 ikke overstiger mængderne i 2009 målt pr. indbygger.	At mængden af dagrenovation i 2013 ikke overstiger mængderne i 2009 målt pr. indbygger. I 2009 afleverede hver borger i Randers 290 kg. dagrenovation. I 2013 er der sket et relativt større fald, således at mængden pr. borger er 271 kg. Borgerne er blevet bedre til at udsortere forskellige genanvendelige effekter i dagrenovationen, og producerer generelt mindre affald.

Mål	Status ved udgangen af 2013	
<p>At mængden af deponi for 2013 ikke overstiger 5.100 tons og at mængden i 2014 bliver reduceret med minimum 300 tons.</p>	<p>At mængden af deponi for 2013 ikke overstiger 5.100 tons og at mængden i 2014 bliver reduceret med minimum 300 tons.</p> <p>I 2012 var mængden af deponiaffald på 5.944 tons, altså ca. 10 % højere end målsætningen på 5.400 tons.</p> <p>I 2013 lykkedes det at sænke deponiaffaldsmængden til 5.258 tons, hvilket nu kun er ca. 3 % over dette års målsætning</p>	

5.2 Miljø og teknik, skattefinansieret drift

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2013 samt hvilke driftsområder, der er omfattet af bevillingen.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
Miljø og teknik - uden for aftale							
Vintertjeneste	15,0	13,5	1,8	-14,1	1,2	14,7	13,5
Øvrige områder							
Natur og Miljø	20,4	22,8	0,6	0,9	24,4	24,2	-0,1
Veje og Bygninger	151,0	148,8	15,2	-2,6 *	161,4	163,2	1,6
Sekretariat, Plan og Klima	0,0	1,3	-3,1	-0,4	-2,2	-3,8	-1,5
	171,4	172,9	12,7	-2,1	183,6	183,6	0,0
I alt Miljø og teknik							
- udenfor aftale	186,4	186,4	14,5	-16,2	184,8	198,3	13,5
Driftsafdelingen	-4,8	-2,3	-0,1	-1,8	-4,3	-2,8	1,5
I alt	181,6	184,1	14,4	-18,0	180,5	195,5	15,0

Som det fremgår af tabellen har udgifterne udgjort 195,5 mio. kr. mod budgettet 180,5 mio. kr. Der er således et merforbrug på 15,0 mio. kr., som fordeler sig med et overført underskud fra 2011 på 18,0 mio. kr. og et overskud for 2013 ekskl. overførsler på 3,0 mio. kr. Dette fordeler sig med overskud for Vintertjenesten på 0,6 mio. kr., Øvrige områder 2,1 mio.kr. samt et overskud for Driftsafdelingen på 0,3 mio. kr.

Vintertjeneste

Den væsentligste årsag til det samlede merforbrug skyldes et overført underskud fra 2012 på 22,6 mio. kr. for vintertjenesten. I forbindelse med overførselssagen blev underskuddet nedbragt til 14,1 mio. kr. ved overførsel af overførte midler på 8,5 mio. kr. fra andre områder. For området er der udarbejdet særlige regler vedr. styring af udgifterne, således at der i april måned sikres, at der for resten af året er et restbudget på mindst halvdelen af det samlede budget til vintertjeneste.

Over- eller underskud på vintertjenesten overføres til efterfølgende års budget til vintertjeneste. På grund af en mild vinterperiode i slutnin-

gen af året var der i 2013 et overskud på 0,6 mio. kr., hvorefter der overføres et underskud på 13,5 mio. kr. til 2014.

Øvrige områder udenfor aftale

De øvrige områder omfatter natur, miljø, parkering, kollektiv trafik, vejvedligehold, administrationsbygninger m.v. Det fremgår af tabellen, at regnskabet svarer til budgettet og at et overført underskud fra 2012 på 2,1 mio.kr. er afviklet i 2013.

For Veje og Bygninger har der været et samlet underskud på 1,6 mio. kr. fordelt med overført underskud på 2,6 mio. kr. og et overskud i 2013 på 1,0 mio. kr. Underskuddet skyldes hovedsagelig merudgifter til busdrift samt færre indtægter ved P-billetordningen og parkeringsafgifter.

Sekretariat, Plan og Klima har et mindreforbrug på 1,5 mio. kr., som fordeler sig med mindreudgifter til tilskud og ydelsesstøtte til almene boliger og andelsboliger, overskud på drift af ejendomme og bygninger samt udgifter til projekter under Vindmøllerådet, hvor udgifterne fuldt ud bliver refunderet fra puljen Grøn Ordning i 2014.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingen har et samlet underskud på 1,5 mio. kr. som fordeler sig med overført underskud på 1,8 mio. kr. for kirkegårde og et overskud på driften i 2013 på 0,3 mio. kr. Overskuddet på årets drift fordeler sig med overskud ved drift af materielgårde på 0,8 mio. kr. og underskud for kirkegårde på 0,5 mio. kr.

Det samlede underskud på 1,5 mio. kr. er fordelt med et overskud på 0,9 mio. kr. ved drift af materielgårde og et underskud på 2,4 mio. kr. på kirkegårde. Overskuddet på drift af materielgårde skyldes hovedsagelig merindtægter ved

flere opgaver fra bestillerne samt generel tilbageholdenhed på udgiftssiden. Underskuddet på kirkegårde skyldes større driftsomkostninger end forventet. Resultatet betyder at kirkegårde overfører et underskud på 2,4 mio. kr. til 2014. Forvaltningen forventer at det ved yderligere reduktion af omkostningerne kan afvikles over 4 år.

Konsekvenser for 2014-17

Regnskabsresultatet har ikke budgetmæssige konsekvenser for budget 2014 eller budgetoverslagsårene 2015-17. Resultatet giver ikke anledning til at foretage budgetomplaceringer på baggrund af erfaringerne i regnskab 2013.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområdet var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013	
2.1. Forbedret mobilitet Veje At brugerfinansieringsanalysen af en ny østlig Randers Fjord forbindelse afsluttes i 2013.	Analysen er afsluttet i 2013	
At arbejdet med renovering af Storegade iværksættes i 2013 samt at arbejdet ved udgangen af 2013 er udført for strækningen fra krydset Østergrave/Vestergrave frem til Middelgade/Brødregade.	Der er nedsat en politisk styregruppe og en følgegruppe bestående af beboere, restauratører og andre interessenter i Storegade. Der er i 2013 blevet arbejdet med forskellige forslag og udkast til indretning og udformning af Storegades fremtidige udtryk. Arbejdet med renoveringen er udskudt til 2014.	
Stier og cykler At der ved udgangen af 2013 er etableret cykelsti til Blegen og ny hovedsti til Vorup.	Efter at målene for 2013 blev opstillet er disse projekter blevet en del af Randers Cykelby fase 3 – Sydbyen på to hjul, hvortil der er givet tilskud i efteråret 2013. Projekterne udføres i 2014.	
At der hvor muligt er etableret højresving ved rødt lys.	Erfaringerne med højresving for rødt har været blandede. Forvaltningen har valgt at afvente erfaringer fra forsøg andre steder inden der gennemføres forsøg i Randers. Emnet tages med i den trafikikkerhedsplan som udarbejdes i 2014.	

Mål	Status ved udgangen af 2011	
At indsatsen med by- og pendlercykler skal bidrage til kommunens mål om at øge antallet af cyklister med 5-8 % om året.	Der er i 2013 arbejdet med planlægningen af by- og pendlercykler som placering af cykelstationer, indretning og konceptets udtryk. Udrulningen er forsinket pga. af problemer med cyklernes låsesystem samt opgradering af betalingssystemet til pendlercyklerne. By- og pendlercykler er planlagt på gaden i maj 2014.	
At alle opsatte by- og pendlercykler benyttes mindst en gang om dagen.	Se ovenstående	
og at indsatsen følges op med information.	Se ovenstående	
Kollektiv trafik At antallet af kunder øges med 3 % i 2013.	Tællinger viser, at det desværre ikke har været muligt at øge antallet af kunder.	
At brændstofforbruget reduceres med 2 % i 2013.	Brændstofforbruget blev reduceret med 1,55 % i 2013 Opgørelser viser dog, at det samlede mål for perioden 2010-14 om en 15 % reduktion allerede er nået.	
At arbejdet med planlægningseffektiviteten fortsættes frem mod målet i 2014.	Planlægningseffektiviteten har i løbet af 2013 bevæget sig svagt i den rigtige retning. Det ser svært ud at ramme det opsatte mål ved udgangen af 2014.	
Trafiksikkerhed, information og kampagner At Randers Kommune deltager i alle landsdækkende kampagner.	Randers Kommune deltog i alle kampagner i 2013.	
At kurser for unge bilister forankres på lokalt køre-teknisk anlæg.	Der har været indledende undersøgelser og der arbejdes med udvikling af metode og aftale med køreteknisk anlæg. Projektet er ikke helt på plads, men det forventes at ske i 2014.	
2.2. Naturformidling Randers Naturcenter forestår ca. 250 årlige besøg af skoleklasser, børnehaver, ældregrupper mm., herunder brugergrupper, der på egen hånd booker og benytter faciliteterne uden at der er en formidler tilstede.	Der har i 2013 været 522 forskellige besøg/brugergrupper på Randers Naturcenter	

Mål	Status ved udgangen af 2013	
At Naturcentret besøges af 35.000 – 40.000 gæster og også rummer tilbud, som gæster "på egen hånd" kan benytte.	Der har i 2013 været 46.138 gæster på Randers Naturcenter og faciliteter som tiltrækker gæster "på egen hånd" er blevet udbygget.	
At naturcentret er et videnscenter for naturformidling og naturpædagogik i Randers Kommune. I 2013 udbydes der bl.a. kurser for både lærere og pædagogisk personale.	Der har i 2013 været afviklet adskillige kurser for lærere, pædagoger og erhvervsgrupper fra forskellige typer af virksomheder.	
<p>2.3 Udmøntning af Klimaplan</p> <p>Der skal ske en årlig reduktion af CO2-udslippet på minimum 2 %.</p>	<p>CO2-regnskabet for Randers Kommune som geografisk enhed opgøres hvert andet år i januar måned. Seneste opgørelse (fra januar 2013) omfatter regnskabsåret 2011. Næste regnskab (regnskabsår 2013) fremlægges i januar 2015. Vi har derfor ikke friske tal for udviklingen, men tendenserne i regnskabstallene fra 2007, 2009 og 2011 viser at faldet i CO2-udledningen fortsætter.</p> <p>I det sidst opgjorte energibalance-regnskab er CO2-udslippet opgjort til 3,5 tons pr indbygger, hvilket er en reduktion på 70 % fra det forrige regnskab. Procesemissioner fra landbruget giver yderligere 1 tons CO2 pr. Indbygger. Dette tal er uforandret.</p> <p>Det kan ikke forventes at udviklingen fortsætter i samme hastige takt, men klimaplanens mål om en CO2 udledning i 2030 på 2 tons pr. indbygger, alt inklusiv, fortsat er sandsynlig.</p>	

Kultur- og fritidsudvalget

6. Kultur- og fritid

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Aftaleenheder	73,5	74,1	-1,3	4,1	76,9	74,7	-2,2
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	15,1	14,5	-0,3	0	14,2	14,7	0,5
1.3 Fritid og idræt	60,2	64,1	-2,0	-0,8	61,4	61,2	-0,2
1.4 Kultur	4,3	4,0	-0,3		3,6	3,5	-0,2
1.5 Kulturaftale	-3,4	0,0	0,4	3,8	4,2	1,3	-2,9
I alt	149,7	156,7	-3,5	7,1	160,3	155,4	-5,0

Tabellen viser, at der har været underskud på kontoen for tilskud til selvejende institutioner, væsentligst fordi statsrefusionen vedrørende udgifter til egnsteatervirksomhed er lavere end forventet.

Aftaleenhederne udviser et overskud, væsentligst vedrørende driften af biblioteker og musikskolen. Fritid og idræt samt kultur udviser et mindre overskud, hvilket skyldes endelig opgørelse af mellemværende med Eventsekretariatet vedrørende børneteaterfestivalen.

Kulturaftalen er en fireårig aftale, og kontoen anvendes til mellemregninger med andre kommuner og med Kulturstyrelsen, hvorfor regnskabsresultatet ikke i sig selv siger noget om aktiviteten i 2013.

Konsekvenser for 2014-17

Vedrørende tilskud til selvejende institutioner er der taget initiativer til at bringe balance mellem budget og forbrug ved ændringer i tilskudsaftaler i henholdsvis 2014 og 2015.

Kulturaftalebudgettet forventes anvendt fuldt ud senest ved udgangen af projektperioden ultimo 2015.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder inden for bevillingsområde 61 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Kultur

Vi vil integrere kultur som en vigtig del af børns liv – alle børn har ret til kulturoplevelser. Kulturlivet skal også spille en vigtig rolle i børns fritid.

Kulturinstitutionerne har aktivt bidraget til realisering af Hadsundvejens Skole som en kreativ skole, skoletjenesterne på museerne har intensiveret virksomheden, og kultur- og fritidsområdet har aktivt budt ind i forhold til at sikre opfyldelse af skolereformens tanker om inddragelse af kultur og idræt i undervisningen.

Randers skal være en åben kulturby – både i forhold til eksperimenterende kunst og kulturel diversitet.

Der er udarbejdet ny kulturpolitik i 2013 og gennem projekterne Randers Artweek og kunst ved Gudenåen er den skabende kunst blevet eksponeret. Flere arrangementer i midtbyen og på havnen under overskriften Levende Kulturby har afprøvet eksperimenterede kunstformer. Udviklingen af projekter til Kulturby 2017 er gået planmæssigt.

Randers Kommune skal være kendt som en kommune med et vitalt kulturmiljø med stærke kulturinstitutioner. Der skal være kulturelle aktiviteter over hele kommunen og gode muligheder for at udfolde sig kulturelt udenfor bymidten.

Kulturinstitutionerne har markeret sig med stærke udstillinger og forestillinger, spændende koncerter på højt nationalt og internationalt niveau. Der er fokus på at lave flere forestillinger i hele kommunen og på utraditionelle steder. Skovbakken er udviklet til en moderne koncertvenue, og Jens Otto Krags Plads har lagt asfalt til flere nye kulturaktiviteter.

Idræt og fritid

I Randers er borgere i alle aldre fysisk aktive.

Alle børn skal lære at dyrke motion.

I projekterne Sportskaravanen og Olympisk Park arbejdes aktivt med at udbrede kendskabet til mange forskellige idrætter, og forbedre træneres og underviseres kompetencer. Ved projekter i lokale idrætsforeninger udvikles foreningernes tilbud, særligt til grupper, der i dag ikke er idrætsaktive.

Der er stort fokus på at kvalificere foreningerne til at blive en aktiv part i bevægelsestemaet i skolereformen.

Byrum skal bruges og byrum skal være levende.

Der udvikles hele tiden nye aktiviteter til byrummene, både som engangsarrangementer og som tilbagevendende begivenheder.

Der skal etableres faciliteter til afholdelse af større idrætsevents.

I 2013 blev Danmarks største areal til beachaktiviteter indviet med EM i beachhåndbold.

Randers Kommune vil have faciliteter til alle træningsformer og idrætsgrene.

Randers Stadion blev færdigbygget med ny nordtribune, bygning af nyt svømmebad blev igangsat og der blev etableret ny kunstgræsbane i Helsted. Både i Gassum, Asferg og Romalt blev forbedrede faciliteter ibrugtaget eller igangsat.

På Langvang idrætscenter blev der etableret helt nyt varmeanlæg med skift fra olie til fjernvarme.

Der blev udskrevet arkitektkonkurrence om ny multihal/atletikhall i nordbyen

2.2 Øvrige indsatsområder

Borgernes digitale kompetencer blev styrket gennem tilbud om undervisning og nye funktioner på Randers Biblioteks hjemmeside.

Kommunikationen mellem forvaltning og foreninger/borgere blev styrket gennem anvendelse af sociale medier.

For alle områder gælder, at resultaterne har været tilfredsstillende set i forhold til de økonomiske og personalemæssige resurser, der har været afsat til formålene.

Sundhed og ældredvalget

7.1 Sundhed

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Aktivitetsbestemt medfin. og vederlagsfri fys	336,7	336,6	11,1	0,0	347,8	354,7	6,9
1.2 Rehabilitering	15,9	17,1	1,6	0,8	19,5	19,2	-0,3
1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse	12,0	11,6	0,0	0,5	12,1	12,7	0,6
1.4 Sundhedsplejen	12,3	12,6	0,7	0,4	13,7	12,5	-1,2
1.5 Tandplejen	32,2	30,5	0,1	-1,0	29,5	30,6	1,1
1.6 Andre sundhedsudgifter	0,2	2,6	-0,6		2,0	2,1	0,1
I alt	409,3	411,0	12,9	0,7	424,6	431,8	7,2

Tabellen viser, at der samlet var et underskud på sundhedsområdet i 2013 på 7,2 mio. kr., som væsentligst skyldes merudgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering og vederlagsfri fysioterapi på samlet 6,9 mio. kr.; udgifter som kommunen har meget lidt indflydelse på og som blandt andet kan henføres til indførelsen af en behandlingsgaranti pr. 1. september 2013.

På de øvrige områder er der en samlet afvigelse/underskud på 0,3 mio. kr., dog med variationer mellem aftaleenhederne, fx har Tandplejen ikke som planlagt haft mulighed for at afdrage på sit underskud fra tidligere år som følge af langtids-syge medarbejdere.

Konsekvenser for 2014-17

Underskuddet i den aktivitetsbestemte medfinansiering forventes at have konsekvenser for 2014-budgettet og i budgetopfølgningen pr. 28. februar forventes en stigning på 10 mio. kr. i forhold til budgettet for 2014.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Sundhed var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013
<p>Mål 1: at antallet af kontakter til sundhedsvæsenet (sygehus, praktiserende læge mv.) falder i 2013 i forhold til 2012</p>	<p>Der foreligger ikke p.t. endelige tal for 2013.</p> <p>De foreløbige tal viser at antallet af indlæggelser og sengedage er faldet, mens antallet af ambulante besøg mv. er steget, blandt andet som følge af omlægningen fra hospitalsindlæggelser til ambulante behandlinger.</p>

Mål	Status ved udgangen af 2013	
<p>Mål 2 at forløbsprogram for kræft er fuldt implementeret inden 1. juli 2013</p>	<p>Kræftforløbsprogrammet er implementeret pr. 1. juli 2013.</p>	
<p>Mål 3 at mindst 400 borgere i 2013 er tilbudt deltagelse på et rehabiliteringsforløb inden for følgende områder: diabetes, KOL, hjerte, kræft, hjerneskade og ryg</p>	<p>Rehabiliteringsforløb på lænde/ryg blev ikke igangsat i 2013, og derfor er de 400 borgere ikke helt opnået</p>	
<p>Mål 4 at ventetiden for et tilbud om genoptræning er kortest muligt og ikke overstiger 10 dage fra udskrivelse fra hospital med mindre genoptræning først skal iværksættes senere</p>	<p>Den seneste opgørelse om ventetid på genoptræning fra KL viser for 2012 at ventetiden i Randers i 2012 var på 9 dage mod 14 dage i Region Midtjylland og 19 dage i hele landet</p>	
<p>Mål 5 at projektet "Tjek dit helbred" er fuldt implementeret. Målet er at 70% af borgerne tager imod tilbud om helbredsundersøgelse.</p>	<p>Projekt "Tjek dit helbred" er fuldt implementeret, og ca. 60% af borgerne tager imod tilbuddet, men der arbejdes løbende på at øge denne andel</p>	
<p>Mål 6 at der som konsekvens af etableringen af Randers Sundhedscenter på Thors Bakke er sket en positiv udvikling i "selvurderet helbred" for borgerne i Randers. Målingen foretages i den næste sundhedsprofil "Hvordan har du det", der gennemføres i 2013 og offentliggøres i 2014.</p>	<p>Udviklingen i det selvurderede helbred er uændret i forhold til 2010, nemlig 16%; i forhold til hele Region Midtjylland har Randers dog en mindre stigning i antallet, der vurderer at de har et dårligt helbred (stigning på 0,1 procentpoint i Randers og på 0,6 procentpoint i Region Midtjylland)</p>	

7.2 Ældre

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Ældreboliger og servicearealer	-32,1	-28,5	-1,6	0,0	-30,1	-33,3	-3,2
1.2 Pleje og omsorg, genoptræning mv.	703,9	699,7	-3,8	10,0	705,9	691,3	-14,6
1.3 Hjælpe midler og rådgivning	66,4	62,9	-4,7	0,4	58,6	55,9	-2,7
1.4 Plejevederlag	3,3	4,0	-0,8	0,0	3,2	3,3	0,1
I alt	741,5	738,1	-9,3	10,4	737,6	717,2	-20,4

Tabellen viser, at der i 2013 har været et overskud på 20,4 mio. kr. i forhold til de korrigerede budgetter.

Der har været større indtægter samlet set i forhold til ældreboliger på 3,3 mio. kr., blandt andet som følge af lavere huslejetab end forventet.

På pleje og omsorg, genoptræning mv. har der været et overskud på 14,6 mio. kr., hvilket primært skyldes overførsler fra tidligere år, som først skal anvendes senere end 2013.

På aftaleenhederne (ældreområder og Madservice Kronjylland) har der været et samlet overskud på knap 3 mio. kr. Derudover har der i 2013 været yderligere merindtægt i forhold til de mange rotationsprojekter, der gennemføres på ældreområdet; disse overskud anvendes til færdiggørelse af de igangværende projekter (idet indtægter oftest er størst i starten af pro-

jekterne) og på nye projekter. Endelig har der i 2013 været opsamlet overskud til dækning af de udgifter, der vil være, når leasingkontrakten vedr. hjemmeplejebiler udløber i 2014 og bilerne skal afleveres.

På hjælpemiddelområdet har der været en mindredugift, primært som følge af mindredugifter i forbindelse med bevilling af handicapbiler.

Konsekvenser for 2014-17

Da merindtægten vedr. ældreboliger ikke er reguleret i budgettet for 2014 forventes det at der i forhold til det budgetterede vil være en merindtægt i 2014 på 3 mio. kr., hvilket medtages i budgetopfølgningen pr. 28. februar 2014.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 7.2 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013. Sådan gik det med dem:

Mål	Status ved udgangen af 2013	
<p>Mål 1 at der i forbindelse med oprettelse af 3 demenskoordinatorstillinger i 2012 i løbet af 2012 og 2013 er etableret mindst 3 nye tiltag på demensområdet, fx nye aflastningstilbud og andre tilbud til pårørende</p>	<p>Der er iværksat en række tilbud til demente og deres pårørende, blandt andet demenscafé, besøgshunde, aktiviteter mv.</p>	
<p>Mål 2 at ventetiden efter visitering til en plejebolig ikke overstiger en måned, hvis ikke pågældende har særlige ønsker om den geografiske beliggenhed (i forhold til plejeboligarantien som siger 2 måneder for en plejebolig)</p>	<p>Der er stort set ingen ventetid på en bolig og ingen har ventet i over én måned, hvis de ikke har haft et specielt ønske om beliggenheden af boligen.</p>	
<p>Mål 3 at der er iværksat nye tiltag i forhold til det nære sundhedsvæsen, fx med henblik på at forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser, og at der ved alle visitationer/revisitationer til hjemmehjælp foretages en vurdering af mulighederne for at anvende velfærdsteknologiske løsninger</p>	<p>Blandt andet i samarbejde med Regionshospitalet Randers, Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner har der i regi af projekt "Et sundhedsvæsen uden knaster" (sundhedsstrategisk ledelse) været igangsat en række nye indsatser og samarbejdsrelationer. I forhold til visiteringer/revisiteringer vurderes også muligheden for at anvende velfærdsteknologiske løsninger.</p>	
<p>Mål 4 at der i forbindelse med oprettelsen af 10 sundhedsklinikker på ældrecentre opnås at mindst 10% af brugerne af hjemmesygepleje fremover får hjælpen i klinikken.</p>	<p>I uge 34 blev ca. 20% af timerne, der var visiteret til sygepleje, gennemført på sygeplejeklinikkerne, jf. sag i sundheds- og ældreudvalget den 31. oktober 2013.</p>	
<p>Mål 5 at der i forbindelse med oprettelsen af en kontinensklinik i Sundhedshuset og ansættelse af tre kontinenssygeplejersker er etableret kontakt med mindst halvdelen af nuværende brugere af kontinenshjælpemidler samt at sparemålet på 1 mio. kr. bliver indfriet.</p>	<p>Der har været kontakt til en meget stor del af brugerne af kontinenshjælpemidler og der har i 2013 været en besparelse på indkøb af kontinenshjælpemidler, dog ikke på 1 mio. kr. i 2013, da der ikke i 2013 har været helårseffekt af indsatsen.</p>	

Erhvervsudvalget

8.1 Erhverv

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2013.

Formål/ (mio. kr. løbende priser)	R 2012	Opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2012	Korr. budget	Regnskab 2013	Afvi- gelse
1.1 Turisme	2,6	2,6	0,0	0,0	2,6	2,6	0,0
1.2 Erhvervsservice og iværksætteri	9,8	10,1	-0,1	9,6	19,6	8,9	-10,7
I alt	12,4	12,7	-0,1	9,6	22,2	11,5	-10,7

Samlet set er bevillingsområdets regnskab for 2013 på 11,5 mio. kr. Dette giver et mindreforbrug på 10,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

Mindreforbruget på 10,7 mio. kr. er alene vedr. Erhvervsservice og iværksætteri.

Som man kan se ud fra tabellen, kan en stor del af mindreforbruget forklares af overførslerne fra 2012.

Derudover kan man forklare mindreforbruget vedr. Erhvervsservice og iværksætteri med at 5,8 mio. kr. er en kommunal pulje til medfinansiering af projekter under landdistriktsprogrammet (LAG-Randers).

Det skyldes både et mindreforbrug samt tidsmæssige forskydninger i LAG-projekterne.

Det øvrige mindreforbrug skyldes primært tidsmæssige forskydning i projekter finansieret af erhvervsudviklingspuljen samt tids- og handleplan for havnens udflytning 0,5 mio.

Konsekvenser for 2014-17

Regnskabet 2013 giver umiddelbart ingen konsekvenser for 2014-17.

2. Status på mål og indsatsområder i 2013

Indsatsområder indenfor bevillingsområde 8.1 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2013.

I budget 2013 blev det beskrevet, at der i den kommende periode ville være et særligt fokus på:

1. Implementering af byrådets kommende erhvervs politik.
2. Udvikling og implementering f.eks. bosætningspolitik, internationale aktiviteter, Randers Flyveplads og andre eksisterende og kommende politikker/ udviklingsprojekter.

Status på målene for 2013 er,

At implementeringen af erhvervs politikken er i fuld gang og i overensstemmelse med målsæt-

ningerne. Politikken lokomotiver som Industry Smart Center, Bio Planet Randers og Randers Kommune som driver for erhvervsudvikling har alle haft konkrete indsatser der blev igangsat og videreført ind i 2013.

Udarbejdelsen af kommunens bosætningspolitik blev igangsat i 2012 som en af de sidste visionspolitikker der skulle udarbejdes. Det blev i starten af 2013 besluttet, at Land og By politikken og bosætningspolitikken skulle sammentænkes og arbejdet resulterede i et papir: overordnede mål for bosætning samt land- byudvikling i Randers Kommune

i 2013 og der er igangsat og videreudviklet en række øvrige udviklingsprojekter i 2012 som Naturpark Randers Fjord. Der er også igangsat et nyt udviklingsprojekt i samarbejde mellem Randers Kommune og Randers FC om etablering af en iværksætterpark i forbindelse med det nye stadionbyggeri. Det blev igangsat 2012 og forventes indflytningsklart januar 2014.

Regnskabsopgørelse

Noter	Regnskabsopgørelse i mio. kr. (Udgiftsbaseret resultatopgørelse)	Budget 2013	Korr.budget 2013	Regnskab 2013	Regnskab 2012
A. Det skattefinansierede område					
1	Indtægter				
	Skatter	-3.787,3	-3.789,9	-3.794,2	-3.615,1
	Tilskud og udligning	-1.917,1	-1.854,8	-1.867,2	-2.071,8
	Indtægter i alt	-5.704,4	-5.644,7	-5.661,4	-5.686,9
	Driftsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed)				
	Økonomiudvalget	590,2	535,6	495,3	504,6
	Børn- og skoleudvalget	1.472,9	1.465,8	1.410,0	1.475,4
	Arbejdsmarkedsudvalget	920,6	925,0	915,5	904,7
	Socialudvalget	1.076,7	1.070,9	1.059,4	1.053,0
	Miljø- og teknikudvalget	184,1	180,5	195,5	181,6
	Kultur- og fritidsudvalget	156,7	160,3	155,3	149,7
	Sundheds- og ældreudvalget	1.177,5	1.191,0	1.181,1	1.154,5
	Erhvervsudvalget	12,7	22,2	11,5	12,5
2	Driftsudgifter i alt	5.591,2	5.551,3	5.423,6	5.436,0
	Driftsresultat før finansiering	-113,2	-93,3	-237,8	-250,9
	Renter mv	45,4	39,4	35,8	37,9
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-67,8	-53,9	-202,1	-213,0
	Anlægsudgifter (ekskl. Forsyningsvirksomhed, jordforsyning og ældreboliger)				
	Økonomiudvalget	-32,7	-15,9	3,5	-6,9
	Børn- og skoleudvalget	30,4	54,9	18,9	30,7
	Arbejdsmarkedsudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
	Socialudvalget	0,0	12,7	8,6	2,2
	Miljø- og teknikudvalget	122,3	155,9	83,0	86,4
	Kultur- og fritidsudvalget	34,1	64,3	27,8	22,6
	Sundheds- og ældreudvalget	0,1	14,5	4,3	4,8
	Erhvervsudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
	Anlægsudgifter i alt	154,2	286,4	146,0	139,8
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT OG ANLÆG	86,4	232,6	-56,1	-73,2
	Jordforsyning				
	Køb og salg af jord	-22,0	-33,2	-7,3	-2,9
	Byggemodning	33,9	29,9	5,1	4,4
	Jordforsyning i alt	11,9	-3,2	-2,2	1,5
	Ældreboliger	-34,4	-36,0	-38,6	18,4
	Ekstraordinære poster	0,0	0,0	0,0	0,0
	RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	63,9	193,3	-96,9	-53,3
	B. Forsyningsvirksomheder				
	Drift (indtægter - udgifter)	-2,6	-2,7	-7,3	-9,7
	Anlæg (indtægter - udgifter)	0,0	1,6	0,7	2,8
	RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	-2,6	-1,2	-6,6	-6,9
3	C. RESULTAT I ALT (A+B)	61,2	192,2	-103,5	-60,2
	FINANSIERINGSOVERSIGT				
	Tilgang af likvide aktiver:				
	Årets resultat	61,2	192,2	-103,5	-60,2
	Låneoptagelse	-130,6	-135,2	-124,8	-88,4
	Anvendelse af likvide aktiver:				
	Afdrag på lån	83,7	83,5	79,8	75,4
4	Øvrige finansforskydninger	-55,1	11,6	228,6	-185,9
	Ændring i likvide aktiver	-40,8	152,0	80,1	-259,1

Balance

Noter	Balance i mio. kr.	Ultimo 2012	Ultimo 2013
	AKTIVER		
5	MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Grunde	403,8	400,6
	Bygninger	2.128,2	2.438,2
	Tekniske anlæg mv.	81,6	98,0
	Inventar	11,8	22,5
	Anlæg under udførelse	462,8	129,6
	I alt	3.088,2	3.088,9
5	IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	0,0	0,2
6	FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Aktier og andelsbeviser m.v.	3.937,4	3.948,0
	Langfristede tilgodehavender	194,3	189,0
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	-6,5	-12,8
	I alt	4.125,2	4.124,2
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VAREBEHOLDNINGER	0,0	0,0
	OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG	296,2	316,2
	OMSÆTNINGSAKTIVER - TILGODEHAVENDER	-354,8	345,4
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VÆRDIPAPIRER	9,1	8,6
	LIKVIDE BEHOLDNINGER	113,5	33,9
	AKTIVER I ALT	7.277,5	7.917,4
	PASSIVER		
7	EGENKAPITAL		
	Modpost for takstfinansierede aktiver	-45,2	-50,4
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-73,5	-74,4
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-3.265,7	-3.280,5
	Balancekonto	-1.049,9	-997,0
	I alt	-4.434,3	-4.402,3
8	HENSATTE FORPLIGTIGELSER	-797,2	-932,9
9	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-1.727,3	-1.774,5
	NETTOGÆLD VEDR. FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-24,8	-33,3
	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER*	-293,9	-774,4
	PASSIVER I ALT	-7.277,5	-7.917,4
10	Kautions- og garantiforpligtelser udgør 635,7 mio. kr.		
11	Eventualrettigheder udgør 235,5 mio. kr.		
12	Swapaftaler og valutaterminsforretninger		

Regnskabsberetning

Indledning

I regnskabsberetningen gennemgås det realiserede regnskab, aktiver og passiver samt likviditet med henblik på en vurdering af den overordnede økonomiske situation.

Økonomisk overblik

Nedenfor beskrives regnskabsresultatet for 2013 på de skattefinansierede områder og balance pr. 31. december 2013.

Årets resultat og regnskabsopgørelse

Resultat af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er brugt i forbindelse med budgetlægningen og det indgår i forbindelse med sammenligninger i nøgletalsammenhænge.

Regnskabsresultat for 2013

	Korrigeret budget	Regnskab	Forskel
Skatter	-3.789,9	-3.794,2	4,3
Tilskud og udligning	-1.854,8	-1.867,2	12,5
Drift - Serviceudgifter	3.759,6	3.645,9	113,7
Drift - Overførselsudgifter	1.791,7	1.777,7	14,0
Renter	39,4	35,8	3,6
Resultat af ordinær drift	-53,9	-202,1	148,2
Anlæg i alt ekskl. Jordforsyning og ældreboliger	286,4	146,0	140,4
Resultat af ordinær drift og anlæg	232,6	-56,1	288,7

Regnskabsresultatet viser et overskud på godt 56,1 mio. kr. på det skattefinansierede område.

Overskuddet skyldes bl.a., at der ikke er gennemført så mange anlægsinvesteringer som planlagt på grund af periodeforskydninger. Skattefinansieret anlæg udgør 146 mio. kr. i 2013. Resultatet af ordinær drift viser et overskud på 202,1 mio. kr., som har bidraget til finansieringen af anlægsudgifterne.

Samlet set viser regnskabet et godt resultat. Der var budgetteret med et resultat af ordinær drift på 54 mio. kr., og det endelige resultat viser 202 mio. kr., der har således været tale om en kraftig forbedring. For skattefinansieret anlæg er der ligeledes tale om et mindreforbrug, idet regnskabsresultatet på 146 mio. kr. ligger 140 mio. kr. under korrigeret budget.

Resultatet skal ses i sammenhæng med de tidsforskydninger, der opstår både på drifts- og anlægsbudgettet, som overføres til 2014. Der er i 2013 sket en stigning i de opsparede midler. Opsparingen på aftaleenhederne er steget med 55,4 mio. kr. på driften og med 22,7 mio. kr. på anlæg. De opsparede midler fra 2013-14 udgør 248,2 mio. kr. i alt.

Randers Kommunes resultat vedrørende serviceudgifterne ligger ca. 155 mio. kr. under rammen. Servicerammen udgør 3.800,6 mio. kr. og regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.645,9 mio. kr. Når der korrigeres for bufferpuljen på service på 65 mio. kr., ligger regnskabsresultatet 89,6 mio. kr. under rammen.

Balance pr. 31. december 2013

Balancen viser forskydninger i kommunens aktiver og passiver fra ultimo 2012 til ultimo 2013. Der er aktiver for 7,9 mia. kr., og dette er en stigning på 0,6 mia. kr. Den største post er finansielle anlægsaktiver for 4,1 mia. kr., og dertil kommer materielle anlægsaktiver for 3,1 mia. kr.

Tilsvarende udgør passiverne 7,9 mia. kr., heraf udgør den langfristede gældsforpligtelse 1,8 mia. kr., og egenkapitalen udgør 4,4 mia. kr.

Egenkapitalen

Egenkapitalen er stort set uændret fra ultimo 2012 til ultimo 2013. For en privat virksomhed er egenkapitalen i en simpel fortolkning et udtryk for virksomhedens værdi i en salgssituation. Dette er ikke tilfældet for kommunerne. En betydelig del af den kommunale egenkapital er bundet i aktiver, som er knyttet direkte til kommunernes lovgivningsmæssige forpligtelser til at levere service til borgerne.

Forventningerne til 2014 og 2015

Med baggrund i det opgjorte regnskabsresultat for 2013 gives der en overordnet vurdering af de forventede konsekvenser for 2014 og frem.

Generelt

Der forudses væsentlige udfordringer for kommunerne for 2014 og frem. I det vedtagne budget for 2014-17 er der et lavt anlægsprogram i overslagsårene, og samtidig er der behov for at stabilisere likviditeten på det nuværende niveau. Derfor har Økonomiudvalget besluttet, at der ved den kommende budgetlægning skal arbejdes for at skabe et råderum til et højere anlægsniveau samt en konsolidering af kassen. Finansieringen af en råderumspulje sker ved, at der i basisbudgettet for 2015-18 indarbejdes rammereduktioner på alle serviceområder svarende til 1 % i 2015 stigende til 4 % i 18. Implementeringen af rammereduktionerne suppleres med øgede frihedsgrader til det decentrale niveau.

Regnskabet har vist, at der er skabt balance på de budgetgaranterede udgifter. Men aktivitetsbestemt medfinansiering har vist stigende udgifter mod slutningen af 2013, og denne tendens fortsætter i 2014. Udviklingen følges tæt, og der er meget der tyder på, at der er tale om en generel

regional tendens. Servicerrammesanktionerne gælder også i budget 2014, så der vil derfor være fokus på såvel serviceudgifterne som indkomstoverførslerne i budgetkontrollerne for 2014.

Serviceudgifterne

Regeringen reducerede som led i konkurrenceevnepakken kommunernes servicerramme permanent fra 2014. Til gengæld vil der blive flere penge til anlæg i 2014. Det vides endnu ikke, om der vil yderligere reduktioner af servicerrammen i 2015.

Overførslerne fra 2013 til 2014 er steget med 55,4 mio. kr. Et stort forbrug af de opsavede midler vil betyde en udfordring i forhold til kommunens kassebeholdning. Byrådet har derfor besluttet, at overskud på øvrige områder ekskl. Projektmidler fastfryses i 2014, mens aftaleenhedernes overskud frigives 100 pct.

Indkomstoverførsler

Der er mange reformer på vej på dette område. Bl.a. en kontanthjælpsreform (trådte i kraft 1. januar 2014), en sygedagpengereform (træder i kraft 1. juli 2014) og en beskæftigelsesreform (forventet 2015 eller 2016). De økonomiske konsekvenser af disse reformer kendes endnu ikke.

Anlæg

Det oprindelige anlægsprogram for 2014 indeholder nettoanlægsudgifter for 130,2 mio. kr., og dertil kommer 137,7 mio. kr. i overførsel af uforbrugte anlægsmidler fra 2013. Herefter udgør anlægsbudgettet på det skattefinansierede område 267,9 mio. kr. Anlægsprogrammet for 2014-17 er 110,2 mio. kr. i gennemsnit. Målet for det skattefinansierede anlægsniveau er 150 mio. kr. i gennemsnit.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med gældende lovgivning herunder de retningslinjer, der er fastlagt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs og kapitalposter. I regnskabet indgår også udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selv-ejende institutioner, som Randers Kommune har driftsoverenskomst med.

Ændringer i regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Anvendt regnskabspraksis er som konsekvens af nye udmeldinger fra ØIM ændret på følgende område:

Økonomi- og Indenrigsministeriet har i orienteringsskrivelse af 15. april 2013 ændret reglerne for kontering i supplementsperioden. Efter de nye regler klassificeres udgifter og indtægter, der afholdes inden regnskabs-årets udgang, men som vedrører efterfølgende regnskabsår som periodeafgrænsningsposter under kortfristet tilgodehavende. Udgifter og indtægter som vedrører indeværende regnskabsår, men som først betales i det efterfølgende regnskabsår klassificeres som henholdsvis kortfristet gæld og kortfristet tilgodehavende. Indvirkningen af regelændringen påvirker således kommunens kortfristede tilgodehavender og den kortfristede gæld. Det er ikke vurderet muligt at opgøre og tilrette de historiske oplysninger i regnskabet.

Bortset fra ovennævnte ændring er regnskabet aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Regnskabsopgørelsen

Indregning af indtægter og udgifter

Indtægter indregnes så vidt muligt i regnskabsopgørelsen i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen på tidspunktet for regnskabsudarbejdelsen i marts.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i det/de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Der afskrives første gang på et aktiv i det regnskabsår, hvori aktivet er anskaffet/endelig færdigopført og klar til anvendelse.

Kommunens drifts- og anlægsudgifter er opført ekskl. moms.

Afskrivninger

Materielle anlægsaktiver afskrives lineært over de enkelte aktivers forventede levetid.

Afskrivningsperioder:

Administrationsbygninger	50 år
Skoler, dag- og ældreinstitutioner	30 år
Tekniske anlæg og maskiner	10 år
Inventar	5 år
IT-udstyr	3 år

Anskaffelser under 100.000 kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Omfatter grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar, IT-udstyr og biler.

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten til de grunde og bygninger der er indregnet i balancen er dokumenteret via tingbogsattester.

Ejendomsretten til øvrige aktiver er dokumenteret via fakturaer, leasingaftaler m.v.

Der afskrives ikke på grunde samt materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er udført, påbegyndes afskrivning.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, broer m.v.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (kunst, parker m.v.) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Randers Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten indregnes til kostprisen. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Finansielt leasede aktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver indregnes til kostpris og afskrives over den forventede levetid, dog maksimalt 10 år.

Omsætningsaktiver

Grunde og bygninger til salg er optaget til kostpris.

Andele af interessentskaber, som Randers Kommune har medejerskab til, samt ikke noterede aktier indgår i balancen til den indre værdi jf. senest foreliggende årsregnskab.

Øvrige værdipapirer er optaget til kursværdi.

Der optages ikke varebeholdninger i balancen.

Leasinggæld

Den kapitaliserede restleasingydelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Langfristet gæld

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Hensatte forpligtelser

Ultimo hvert år hensættes et aktuarmæssigt beregnet beløb til dækning af pensionsforpligtelser vedrørende tjenestemænd, der ikke er fuldt forsikringsmæssigt afdækket. Der forudsættes en pensionsalder på 62 år.

Regulering af hensættelsen foretages via balancen.

Der skal som minimum foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2013.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Hensatte forsikringsforpligtelser til arbejdsskader er indregnet i balancen. En arbejdsskade registreres, når det er utvivlsomt, at fremtidige økonomiske fordele fragår kommunen og senest i det øjeblik Arbejdsskade-styrelsen har truffet afgørelse om erstatning. Arbejdsskader, som med overvejende sandsynlighed vil blive anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen, kan registreres, inden der er faldet afgørelse i sagen. Arbejdsskade-forpligtelser skal som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2009.

Hensatte forpligtelser afledt af retssager, erstatningskrav, miljøforurening mv. er indregnet i balancen med det bedste skøn over de omkostninger, der på balancedagen er nødvendige for at afvikle forpligtelsen.

Noter

Note 1

Indtægter (mio. kr.)	Budget	Korr. budget	Regnskab
Kommunal indkomstskat	-3.477,5	-3.477,5	-3.479,3
Selskabsskat	-34,7	-34,7	-34,7
Anden skat på lignet visse indkomster	-0,8	-1,8	-2,0
Grundskyld	-239,2	-240,9	-239,3
Anden skat på fast ejendom	-35,1	-35,0	-38,9
Samlede skatter i alt	-3.787,3	-3.789,9	-3.794,2
Udligning og generelle tilskud	-1.592,2	-1.586,0	-1.586,0
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	22,6	22,6	22,6
Kommunale bidrag til regionerne	11,9	11,9	11,9
Særlige tilskud	-359,4	-301,7	-314,7
Refusion af købsmoms	0	-1,6	-1,0
Tilskud og udligning i alt	-1.917,1	-1.854,8	-1.867,2
Indtægter i alt	-5.704,4	-5.644,7	-5.661,4

Note 2

Personaleoversigt over antal medarbejdere (omregnet til heltidsansatte)	2012	2013
Kommunaldirektørens område	-	842,0
Børn, skole og kulturdirektørens område	-	3.371,0
Social og arbejdsmarkedsdirektørens område	-	840,0
Miljø og teknikdirektørens område	-	197,0
Sundhed og ældredirektørens område	-	2.228,0
I alt	-	7.478,0

Fra og med 2013 er personaleoversigten opdelt i direktørområder.

Sammenligning med 2012 derfor ej mulig.

En mere detaljeret personaleoversigt findes i bilagshæftet til årsberetningen.

Note 3

Uforbrugte bevillinger og rådighedsbeløb, der er overført mellem årene (mio. kr.)	Til 2013	Til 2014
Drift:		
Økonomiudvalget	25,7	32
Børn og skoleudvalget	7,7	54,4
Arbejdsmarkedsudvalget	3	-2
Socialudvalget	12,9	7,6
Miljø- og teknikudvalget	-26,5	-15
Kultur og fritid	7,1	4,9
Sundheds- og ældreudvalget	15,5	17,9
Erhvervsudvalget	9,6	10,7
I alt overførte driftsbevillinger til næste år	55	110,5
Skattefinansierede anlæg:		
Økonomiudvalget	-0,4	-9,2
Børn og skoleudvalget	33,6	35,9
Arbejdsmarkedsudvalget	0	0
Socialudvalget	10,8	3,3
Miljø- og teknikudvalget	29,9	60,5
Kultur og fritid	6,6	36,3
Sundheds- og ældreudvalget	10,2	10,9
I alt overførte skattefinansierede anlægsbevillinger til næste år	90,7	137,7
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende jordforsyning	-18,6	1,8
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende ældreboliger	-10,6	0,9
I alt overførte anlægsbevillinger til næste år	61,5	140,4
I alt overførte bevillinger	116,5	250,9

Ovenstående overførsler vedrører alene beløb opgjort i forbindelse med afslutning af årsregnskabet

Note 4

Øvrige finansforskydninger (mio. kr.)

Oversigt over væsentlige finansforskydninger i 2013

Stigning i tilgodehavende refusioner	-49,0
Ændring i forkudsrefusioner og tilsvarende ydelser m.v.	-130
Engangsbeløb vedr. 2013 indgået i kasse 2012	-28
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	-21,6
I alt	-228,6

Øvrige finansforskydninger omfatter forskydninger i langfristede tilgodehavender og kortfristede tilgodehavender og kortfristet gæld.

Note 5

Anlægsoversigt i mio kr.						Materielle anlægs- aktiver under	Immaterielle	I alt
	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	udførelse m.v.	anlæg- aktiver		
Kostpris								
31.12.2012	403,8	2.899,3	187,9	95,5	462,8			4.049,3
Primokorrekationer	-0,2	436,9	6,3	12,9	-363,6			92,3
Kostpris								
1.1.2013	403,6	3.336,2	194,2	108,4	99,2			4.141,6
Tilgang	0,4	5,2	15,4	3,7	45,2	0,3		70,2
Afgang	-3,4	-24,6	-3,4	-0,4				-31,8
Overført		11,9	2,9		-14,8			0,0
Kostpris								
31.12.2013	400,6	3.328,7	209,1	111,7	129,6	0,3		4.180,0
Ned- og afskrivninger								
31.12.2012		-771,1	-106,3	-83,8				-961,2
Primokorrekationer		-13,2	6,0	1,0				-6,2
Ned- og afskrivninger								
1.1.2013		-784,3	-100,3	-82,8				-967,4
Årets afskrivninger		-111,4	-12,9	-6,7		-0,1		-131,1
Af- og nedskrivninger								
afhændede aktiver		5,2	2,1	0,3				7,6
Ned- og afskrivninger								
31.12.2013		-890,5	-111,1	-89,2		-0,1		-1.090,9
Regnskabsmæssig værdi								
31.12.2013	400,6	2.438,2	98,0	22,5	129,6	0,2		3.089,1
Heraf selvejende	15,9	53,7	0,3	1,5	3,0			74,4
Samlet								
ejendomsværdi								
31.12.2013	1.174,8	2.605,5						3.780,3
Reserve ved evt. opskrivning								
til ejendomsværdi	774,2	167,3						941,5
Finansielt leasede aktiver udgør								
		3,5	8,4	1,8				13,7
Afskrivning over								
antal år	ingen	30-50	10/75/100	3-5	ingen		3	

Note 6

Aktier og andelsbeviser m.v. (mio. kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kom- munens andel
I/S Fælles Forbrænding	43,0%	35,2	15,1
Sampension KP Livsforsikring A/S	2,6%	7.825,0	205,4
Randers Investeringsselskab A/S	31,6%	2,7	0,9
Aarhus Lufthavn A/S	18,5%	99,9	18,5
HMN Naturgas I/S	2,3%	1.844,3	43,1
Randers Spildevand A/S	100,0%	3.537,6	3.537,6
Randers Havn	100,0%	125,4	125,4
AB Klostergaarden	14,2%	13,9	2,0
I alt			3.948,0

Ikke-noterede aktier og andelsbeviser er indregnet i balancen efter indre værdis metode. Et selskabs indre værdi er dets egenkapital.

Langfristede tilgodehavender (mio. kr.)	Ultimo 2012	Ultimo 2013
Tilgodehavender hos grundejere	3,3	3,3
Udlån til beboerindskud	29,5	27,4
Indskud i Landsbyggefonden	-	-
Lån til betaling af ejendomsskatter	60,2	65,1
Andre tilgodehavender	64,3	53,2
Deponerede beløb for lån m.v.	37,0	40,0
I alt	194,3	189,0

Der er foretaget nedskrivning af forventet tab vedrørende udlån til beboerindskud og andre langfristede udlån. Den nominelle værdi af udlånene udgør henholdsvis 28,9 mio. kr. og 55 mio. kr. Der er ikke foretaget nedskrivning vedr. tilgodehavende hos grundejere og lån til betaling af ejendomsskatter, idet der ikke tidligere er konstateret tab på områderne.

Indskud i Landsbyggefonden skal ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler ikke værdisættes i balancen. Indskuddet udgør ultimo 2013 183,4 mio. kr.

Udlæg forsyningsvirksomheder (mio. kr.)	Ultimo 2012	Resultat i 2013	Ultimo 2013
Varmeforsyning	3,8	0,3	4,1
Andre forsyningsvirksomheder (renovation m.v.)	-10,3	-6,6	-16,9
I alt	-6,5	-6,3	-12,8

Note 7

Udvikling i egenkapital	Mio. kr.
Egenkapital ifølge regnskab 2012	-4.434,3
Primosaldokorrekktioner *	-267,5
Egenkapital 01.01.2013	-4.701,8
+ udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver	0,1
+ udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver	-0,4
- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver	63,8
+ indskud i Landsbyggefonden, tilbageført	183,2
+ udvikling på balancekontoen	
Resultat iflg. regnskabsopgørelsen	-103,5
Regulering vedr. forsyningsvirksomhedernes finansielle resultat	6,3
Opskrivning af aktier og indskud i selskaber mv.	-5,7
Afskrivning af restancer	3,9
Saldo regulering vedr. gæld m.v	16,1
Reguleringer vedr. hensættelser m.v. **	135,7
Årets bevægelser på balancekontoen i alt	52,8
Egenkapital 31.12.2013	-4.402,3

*) Heraf primokorrekktioner vedrørende bla. a.tilbageførelse af indskud i Landsbyggefonden på -183,4 mio. kr.

Primosaldoen er endvidere korrigeret i forhold til at anlægskorteket ikke blev ajourført i 2012.

**) Vedrører regulering af hensættelser vedr. åremålsansættelser, pensionsforpligtelser, hensættelser til tab m.v.

Note 8

Hensatte forpligtelser

Pensionsforpligtelsen for aktive og fratrådte tjenestemænd, pensionerede tjenestemænd, og efterlevende ægtefæller og børn er aktuarmæssigt beregnet af Sampension, forudsat et pensioneringstidspunkt på 62 år.

For de tjenestemænd, der i forbindelse med udskillelsen af Randers Kommunale Værker nu er tilknyttet Energi Randers, har Randers Kommune fortsat pensionsforpligtelserne. Som følge heraf har Energi Randers afgivet en sikkerhedsstillelse over for Randers Kommune for disse forpligtelser, som er opgjort til 58,4 mio. kr.

Jf. Randers Kommunes forsikringspolitik har kommunen i overvejende grad baseret sig på selvforsikring herunder også arbejdsskader.

De enkelte områder er ikke belastet med præmiebetalinger. Der er i stedet sket reduktion af områdernes budgetter.

Forsikringsforpligtelser til arbejdsskader er aktuarmæssigt beregnet af Gjensidige Forsikring og indregnet i balancen med 96,2 mio. kr.

Hensatte forpligtelser omfatter også hensættelser vedr. retssager anlagt mod kommunen (31 mio), Forsyningssekretariatets krav om vejbidrag (4 mio.), deponi vedrørende affald (9,5 mio.) samt eftervederlag vedrørende fratrådte politikere (1 mio.).

Note 9

Sammensætning af langfristet gæld (mio. kr.)	2012	2013
Selvejende institutioner med overenskomst	8,3	7,5
Stat og Hypotekbank	0,1	0,0
Realkredit	2,5	2,5
Kommunekredit	881,3	953,9
Pengeinstitutter	38,7	35,8
Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor (rente- og afdragsfrie)	18,6	17,3
Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	14,0	20,9
Langfristet gæld i alt (ekskl. ældreboliger)	963,5	1.037,9
Gæld vedr. ældreboliger	763,8	736,6
Langfristet gæld i alt	1.727,3	1.774,5

Udvikling i langfristet gæld	2013
Gæld primo	1.727,3
Ordinære afdrag på lån	-79,8
Låneoptagelse	121,2
Låneoptagelse vedr. ældreboliger	3,6
Regulering af leasinggæld	6,9
Indeks-/kursregulering af gæld	-4,7
Gæld ultimo	1.774,5

Randers kommunes andel af gæld eksponeret i udenlandsk valuta udgør 5%

Note 10

Kautions- og garantiforpligtelser (mio. kr.)	2013
Kautions- og garantiforpligtelser	635,7

Specifikation af kommunens kautions- og garantiforpligtelser fremgår af "Bilag til årsberetningen"

Note 11

Eventualrettigheder og -forpligtelser (mio.kr)	2013
Eventualrettigheder	
Idrætsformål	26,7
Kulturformål	8,1
Skoleformål	14,9
Sociale institutioner	0,7
Boligformål	185,1
I alt	235,5
Eventualforpligtelser	2013
Naturgas Midt-Nord I/S, solidarisk hæftelse for langfristet gæld	1.339,8
Udbetaling Danmark, solidarisk hæftelse for optagelse af lån til etablering	539,3
SKAT momsreguleringsforpligtelse	0,3
I alt	1.879,4

Note 12

SWAP-aftaler

(mio. kr.)	Rente	Udløbsdato	Valuta	Hovedstol	Restgæld	Markeds- værdi
Nordea	3,58	04.01.36	DKK	105,7	98,2	-12,2
Nordea	4,33	11.10.29	DKK	444,8	323,8	-56,2
Nordea	3,84	11.10.29	DKK	33,7	30,3	-4,1
Nordea	3,99	04.11.38	DKK	79,9	77,8	-13,4

Randers Kommune anvender renteswaps til at mindske rente- og valutarisikoen på kommunens låneportefølje. Samtlige lån i porteføljen er optaget til variabel rente. Ultimo 2013 er 54 % af porteføljen omlagt til fastrente via renteswaps med henblik på at opnå budgetsikkerhed.

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon 8915 1515

Telefax 8915 1020

randers.kommune@randers.dk

www.randers.dk